

Tutu yo'o' ka'án xa'a' sakuu' ña nã'a' ka te koo

Ña ni nia'a Ndiosí nuu' Jesucristo

¹ Ña yo'o' nduu' ña ni nia'a Ndiosí nuu' Jesucristo, te ña jaan' nia'a ña'a' nuu' ne xika' nuu' nuu' a ña nã'a' ka te koo. Xa'a' a jaan' na ni tianu' Jesús iin ángele, ña nduu' nda'a' xa'a' a nuu' yu'u, te nani' Juan, te xika' nuu' nuu' a, te sakuni' a yu'u ña jaan'. ² Te ndiee' yu'u ndaku i xa'a' ña ni nia'a Ndiosí nuu' i xiin' xa'a' ña ni ndiee' yu'u' Jesucristo, ña ni xini' i jaan'. ³ Sañu'u' va Ndiosí ne ka'vi' ti'e' ña yoso' nuu' tutu yo'o' nuu' ne yivi', xiin' sakuu' ne xini so'o' ña ka'án tiakú yo'o', te saxinú nia a. Kuachí ndii xa kuyatin' kivi' ña koo sakuu' ña yo'o'.

Ti'vi' Juan cha'an', te xaka'nu' ra Jesús

⁴ Yu'u nduu' Juan, te ti'vi' i cha'an' uxá ti'vi' saa' ndo'ó, ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia. Na sañu'u' na Ndiosí ndo'ó, te na taxí tu a ña maní' koo xiin' ndo'. Ña jaan' ndii, yoo a, te ni yoo a, te kuaxi' a. Te sakan' tu na saa uxá saa' Espíritu, ña ndiee' yatín nuu' tei ka'nu' mii' xa'ndia chuun' Ndiosí. ⁵ Te sakan' tu na saa Jesucristo, ña ndiee' yu'u' ndaku xa'a' Ndiosí, te nduu' tu a ña kuu' nuu' ña ni natia'ku a tein ne ni xi'i, te sakan' tu nduu' a ña kumi' ndiee' nuu' sakuu' te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi'. Te ndani' Cristo yoo', ña jaan' na ni sandoó ndiká a yoo' nuu' kuachí e' xiin' ní' a. ⁶ Te siin' tuku' ndii, ni sananduu' a yoo' te xa'ndia chuun', te ni sananduu' tu a yoo' sutu te kaka nuu e' nuu' yuva' a Ndiosí. Na natiin a sakuu' ña tiin' ka'nu' ña'a' e' xiin' sakuu' ña ndiee' ndee ndi'i ni kivi'. Sakan' na kunduú a. ⁷ Koto' ndo', kaa' kuaxi

Jesús tein viko'. Te kuni nduchi' nuu' ña'a' sakuu' ne yivi' iin yivi'. Te ndee te ni xa'ni' ña'a' kuni ña'a'. Te sakuu' ne ndiee' iin yivi' ndii, kusuchi' ini nia xa'a' ña kuaxi a. Sakan' na kunduu a.

⁸ Te ka'an xto'o e' ndii: "Yu'u ndii, yoo i ña nuu', te yoo tu i ña so'o' ndi'i'. Te nduu' i ña nuu', te nduu' tu i ña so'o' ndi'i', te yoo i, te ni yoo i, te kuaxi i, te nduu' i ña ka'nu' koo' chukuu'", kachi a.

Ni xini Juan iin ña kaa' naa kaa' Jesús

⁹ Yu'u nduu' Juan, ta'an' ndo', te ndo'o' tu i saa ndo'o' ndo'ó nuu' ña sando'o' va ne yivi' yoo' xa'a' ña ndikun e' ichi' Jesús, te nduu' e' cuenta ña xa'ndia chuun' Ndiosí, te kundieni ini e' nuu' ña jaan' xiin' ndiee' Jesús. Te xa'a' a ña ni ka'an ndoso' i tu'un Ndiosí, xiin' ña ni ndiee yu'u' i xa'a' Jesús na ni tiin u'vi ra yu'u, te ni xan ndiaka ra yu'u nuu' iin ñu'u' ña nani' Patmos, ña ndasi i'nu xiin' mini ka'nu'. ¹⁰ Te iin kivi' ña nakaya e' xaka'nu' e' xto'o e' ndii, ni sakutu' Espiritu Santo nimá i, te ni xini so'o i iin tachi' yu'u' ti'e' va xata' i ndee naa' nde'í iin ndachuun' vi'. ¹¹ Te ni ka'an a xiin' i ndii:

—Yu'u ndii, yoo i ña nuu', te yoo tu i ña so'o' ndi'i'. Te nduu' i ña nuu', te nduu' tu i ña so'o' ndi'i'. Ke'i un' nuu' tutu sakuu' ña kuni nduchi' nuu' un', te ti'vi' un' tutu jaan' nda'a' uxá ti'vi' saa' ne nakaya xa'a' i, ne ndiee' ñuu ña ñu'u' nuu' ñu'u' Asia, naa kuu' ñuu Éfeso, ñuu Esmirna, ñuu Pérgamo, ñuu Tiatira, ñuu Sardis, ñuu Filadelfia, xiin' ñuu Laodicea —ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

¹² Sakan' te ni ndiko kuiin i, te ni nakoto xata' i te kuni i yoo ka'an xiin' i. Te ni xini i ita' uxá ta'an kandelero, ña ni kua'a xiin' oro, mii' ita' ña tuún. ¹³ Te tein kandelero jaan' ni xini tu i iin ña kaa' ndee naa kaa' ña nduu' tu te yivi' ni'nu' a toto nani' ña xaá ndee nuu' xa'a' a. Te kanu' iin toto, ña ni kua'a xiin' yu'va oro tia'ni a. ¹⁴ Te xini' a xiin'

ixi' xíni' a ndii, yaa kachi' vi' a ndee naa i'in'. Te nduchi' nuu' a ndii, yi'é a ndee naa ñu'u ndatin. ¹⁵ Te nuu' xa'a' a ndii, yi'é a ndee naa yi'é kaa kua'a ndii' kii' ndundoo' a nuu' ñu'u i'ni' va. Te tachi' yu'u' a ndii, ndiee' xava'a ni'i a ndee naa ni'i mii' koyó kua'a' va tikui. ¹⁶ Te ni kumi' a uxá ta'an tiuun' tixin nda'a' kua'a' a. Te ni keta iin ichi ní' ña xín' va uvi saa' ta'vi' yu'u' a. Te nuu' a ndii, ndiee' ka ni yi'e a te sakan' ñu'u iin ke'in' sava.

¹⁷ Te kii' ni xini ña'a' i ndii, ni nakandu'u' ndiee i ndee nuu' ñu'u' xa'a' a ndee naa xa ni xi'i i. Te ni chindu'u' a nda'a' kua'a' a soko i ka'án a xiin' i ndii:

—Küyi'vi un'. Yu'u' ndii, yoo i ña nuu', te yoo tu i ndee so'o' ndi'i', ¹⁸ te tiaku i tee' ndee ni xi'i i ndii. Koto un', tiaku i ndee ndi'i' ni kivi'. Sakan' na kunduu a. Te kumi' i ña ndiee' nuu' ña xi'i xiin' nuu' yavi ndii. ¹⁹ Sakan' na kuii' natiso' un' ña ni xini nduchi' nuu' un', xiin' ña xini un' vitin, xiin' ña koo kii' xka'ndia ña jaan'. ²⁰ Te ña yo'o' nduu' ña ni yoo si'e, ña ka'án ndiaa xa'a' uxá ta'an tiuun' yo'o', ti' ni xini un' tixin nda'a' i, xiin' xa'a' uxá ta'an kandelero oro mii' ita', ña tuún jaan'. Uxa ta'an tiuun' yo'o' ndii, ka'án ndiaa ri' xa'a' uxá ta'an ángele, ña xika' nuu' nuu' i. Te uxá ta'an kandelero jaan' ndii, ka'án ndiaa a xa'a' uxá ta'an ti'vi ne nakayá xa'a' i.

2

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni ti'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu' Éfeso

¹ 'Nuu' ángele, ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu' Éfeso ndii, ke'i un' nuu' iin tutu ña ka'an i xiin' un' vitin: “Yu'u, ña kumi' uxá ta'an tiuun' tixin nda'a' kua'a' i, te xika' i tein uxá ta'an kandelero oro jaan' ndii, ña yo'o' ka'án i; ² Xiní i ña xaa' ndo', te xiní tu i ña xachuun' u'vi ndo' xa'a' i, te kundieni ndo'. Te xiní ni tu i ña ndasi'

va ndo' ña xaa' te nia'a. Te xiní tu i ña xito' kua'a tu ña'a' ndo', te ka'án te jaan' ña yu'u tianu' ña'a' ña sania'á ra ichi' i, ndisu süvi ra, te ni xini ndo' ña te xini xa'an' nduu' ra. ³ Te xa'a' a ña ndani ndo' yu'u ndii, kundieni ndo' nuu' tundo'o' ña ndo'o' ndo', te xachuun' u'vi ndo' xa'a' i, te ni sanako' xiin' mii' ndo'.

⁴ Te ndee saa ka ni ndii, tiin' kuachi i ndo'ó xa'a' ña yo'o': ña ndáni kua'a' ka ndo' yu'u vitin ndee naa ni ndani ndo' yu'u ña nuu'. ⁵ Xa'a' a jaan' na naka'an' ndo' saa ni ita ndo' nuu' ichi' i ña nuu' kii' tia'an kuxioo nimá ndo'. Nama ndo' nimá ndo', te saa tukuu ndo' ña kuní i naa ni xaa ndo' ña nuu'. Te naa' nāma ndo' nimá ndo' ndii, yachi xaa' i mii' ndiee' ndo', te sanundia'á i kandelero ndo' ñaa' mii' iin' a. ⁶ Ndisu yoo iin ña va'a ña xaa' ndo': ña ndasi' ndo' ña xaa' ne ndikún ichi' Nicolaítas saa nii' ndasi' yu'u a. ⁷ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'o ndii, na taxi so'o nia ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i jaan'. Ne kanando nuu' tundo'o' ndii, taxi i kaxi' nia nduu' tun' iin' mii' ndatun' kaa' mii' ndu'u' Ndiosí. Te tun' jaan' nduu' tun' taxi' kivi' ñuu ña köo' kivi' ndi'i'."

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni ti'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu Esmirna

⁸ 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu Esmirna ndii, ke'i un' ña ka'an i xiin' un' vitin nuu' iin tutu: "Yu'u, ña yoo ndee ña nuu', te yoo tu i ndee ña so'o' ndi'i', te tiaku xachi' i tee' ndee ni xi'i i ndii, ña yo'o' ka'án i: ⁹ Xiní i ña xaa' ndo', te xiní tu i saa ndo'o' ndo', te xiní ni tu i ña nda'vi kuu' ndo', ndisu vika' ndo' xiin' ña'a' yu'u. Te xiní ni tu i saa kania'a sava ne ka'án ña ne judío nduu' nia xa'a' ndo', ndisu süu' sakan' nduu' a. Süu' jaan' ndii kuenta ne nakayá xa'a' ña ndiva'a nduu' nia. ¹⁰ Küyi'vi ndo' xa'a' ña xito' sando'o' ne yivi' ndo'ó. Kuachi ndii taan' te nduu' kuenta ña ndiva'a jaan'

sava ndo'ó vi'e kaa, te koto kua'a ra ndo'ó, te kundo'ó ndo' uxi ta'an kivi'. Kaka naa xika' ndaku ndo' nuu' ichi' i tee' ndee kuví ndo' saa te jaan'. Sakan' te taxi i kivi' ñuu ndo' ña köo' kivi' ndi'i', ña nduu' ndee naa iin corona ña ni'i' ndo'. ¹¹ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'ó ndii, na taxi so'ó ña ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i jaan'. Te yoo ka kanando nuu' sakuu' ña jaan' ndii, kuví ña ichi' ña uvi'.”

Ña yo'ó' nduu' tutu ña ni ti'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu Pérgamo

¹² 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu Pérgamo ndii, ña yo'ó' ke'i un': “Ña kumi' ichi' ni'i' ña xiin' va uvi' saa' ta'vi' jaan' ndii, ña yo'ó' ka'án a: ¹³ Xiní i saa ndo'ó' un', te xiní tu i ña ndu'u un' ñuu mii' xa'ndia chuun' ña ndiva'a. Ndee saa kaní ndii, ini te ini un' xini un' yu'u. Te ni nakoo un' ña ini un' xini un' yu'u, ni ndee kij' ni xa'ni' te yivi' Antipas, te ni xika' ndaku ndiee' yu'u' xa'a' i. Ña jaan' ni xka'ndia ñuu un' jaan' mii' ndu'u' ña ndiva'a jaan'.

¹⁴ Te ndee saa ka ni ndii, tiin' kuachi yu'u yo'ó xa'a' ki'in' ña'a, naa kuu' ña ka'ni ne ndikún ichi' Balaam tein ndo'. Te Balaam jaan' ni sania'á Balac saa kuví samaña ra ne vi'e Israel nuu' kuachi. Xa'a' a jaan' na ni kaviko' te jaan' ne vi'e Israel jaan' te kuxi ña ña xaxi' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka. Te ni kaviko' tu ña'a' ra, te ni xaa ña ña xiín. ¹⁵ Te sakan' tu ka'ni ne ndikún ichi' ña sania'á ne ndikún Nicolaítas tein ndo'. ¹⁶ Sakan' na kuii' nama ki'i' un' nimá un' xa'a' kuachi un'. Sakan' ña naa' saa un' ña jaan' ndii, yachi ku'un i mii' ndu'u un', te kunta'an' i xiin' ne jaan' xiin' ichi' ña keta' yu'u' i jaan'. ¹⁷ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'ó ndii, na taxi so'ó ña ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia. Te yoo ka kanando nuu' sakuu' tundo'ó' jaan'

ndii, taxí i kaxí' nia ña nani' maná, ña yoo si'e. Te taxí tu i iin yuu' lulu yaa nda'a' nia, te nuu' yuu' jaan' yoso' iin kivi' xaa' ña ndee iin ne yivi' xini', süu' jaan' ndii iin ndaa' mii' ne natiin yuu' jaan' kuiti' kuni a."

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni ti'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu' Tiatira

¹⁸ 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu' Tiatira ndii, ña yo'o' ke'i un': "Si'e Ndiosí, ña yi'é nduchi' nuu' ndee naa ñu'u ndatin, te yi'é tu nuu' xa'a' a ndee naa yi'é kaa kua'a ndii ndii, ña yo'o' ka'an a: ¹⁹ Xini i ña xaa' un', te xini tu i ña ndani un' yu'u xiin' ne yivi', te xini ni tu i ña ini un' xini un' yu'u, te xini tu i ña xika' nuu' un' nuu' i, te sakan' tu xini ña kundieni un' nuu' tundo'o'. Te xini i ña kua'a' ka xaa' un' ña jaan' vitin te sakan' ni xaa un' ña nuu' kii' ni xa'a' ini un' xini un' yu'u. ²⁰ Te ndee saa ka ni ndii, tiin' kuachi yu'u yo'ó xa'a' ki'in' ña'a, naa kuu' ña taxi' un' ña xaa' Jezabel, ña' ka'an ña iin ña' ka'an tiakú tu'un Ndiosí nduu' a, kachi mii' a'. Te xiin' ña sania'á a' ndii, xamaña a' sava ne xika' nuu' nuu' i, te sakan' kumi' nia musa nia, te sakan' tu xixi' nia ña xaxi' ña ni nasoko' ne yivi' nuu' ndiosí saka. ²¹ Te yu'u ndii, ni taxí i ki'in' kuiya nuu' a' te nama a' nimá a' xa'a' kuachi a', ndisu ni xiin a' nakoo a' ña xiin a'. ²² Xa'a' a jaan' na sando'o' i ña' jaan' xiin' kui'e xatu. Te sando'o' u'vi tu i ne kumi' ña' jaan' ndee naa musa nia naa' nama nia nimá nia nuu' sakuu' ña nia'a ña ni sania'á ña'a' ña jaan'. ²³ Te xiin' kui'e xatu ka'ni' i ne ndikún ichi' ña sania'á a'. Te kii' sakan' ndii, kuni sakuu' ti'vi' ne nakayá xa'a' i ña yu'u nduu' ña xini ña xanini yoo ka. Te xini tu i ña ka'an nimá nia xa'a'. Te viku'un ya'vi' tu i'in ndo'ó xa'a' ndee ka nuu' ña ni xaa ndo'.

²⁴ 'Ndisu sava ndo'ó, ne ndiee' ñuu' Tiatira, ne ni sakuaan ña sania'á ña' jaan', xiin' ne ni xini kuento ña

ka'án ne jaan' kaa' si'e, ña ka'án xa'a' ña ndiḃa'a ndii, ka'án i ña kōo' ka tuku ña ka'án chuun' i xiin' ndo'.²⁵ Ndaa' ndii, kuní i ña iní naa iní ndo' kuní ndo' yu'u ndee xaa' kivi' ña nandiko' tukuu' i. ²⁶ Te yoo ka kanando nuu' sakuu' tundo'o' jaan', te saxinú ña ña kuní yu'u ndee kivi' so'o' ndi'l' ndii, taxi i ndiee' ña te ka'ndia chuun' ña nuu' ne yivi' iin yivi'. ²⁷ Te saa nii' ni natiin yu'u ndiee' nda'a' yuva' i te xa'ndia chuun' i ndii, nii' sakan' taxi i ña ka'ndia chuun' vie ne jaan' nuu' ne yivi', te sakuachi' ña ne yivi' jaan' ndee naa kisi ña sakuachi' xi'e ne yivi'. ²⁸ Te taxi i tiuun' chie, ti' keta' kuaxi kitú', nda'a' ña. ²⁹ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'o' ndii, na taxi so'o' ña ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia.”

3

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni t'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu' Sardis

¹ 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu' Sardis ndii, ña yo'o' ke'i un': “Ña kumi' uxa saa' Espíritu, ña kika' nuu' nuu' Ndiosí jaan' xiin' uxa saa' tiuun' jaan' ndii, ña yo'o' ka'án a: Xiní i ña xaa' un', te xiní tu i ña ka'án ne yivi' ña tiaku ka ña iní un' xini un' yu'u. Ndisu nuu' yu'u ndii, xa yoo' un' kuví un'. ² Koo ndito' iní un'. Te sandieni un' ña va'a ña xaa' ka na un', ña kusaa' ndoó ka ndee sie jaan'. Kuachi' ndii xa ni xini i ña ni saxinu va'a un' chuun ña xaa' un' nuu' Ndiosí. ³ Naka'an' un' ña ndixa ña ni natiin un' xiin' ña ni xini so'o' un', te saxinú un' ña jaan', te na nama un' nimá un' nuu' kuachi' jaan'. Sakan' ña naa' kōo' ndito' iní un' ndii, nandiko' si'e i nuu' un' kii' xini un' amaa kuiti' ndee naa xaa' te kui'na'. ⁴ Ndisu yoo ndia'vi' ne ndiee' ñuu' Sardis ñaa' ne ni sande'i nimá xiin' kuachi' nuu' i. Sakan' na kuii' toto yaa kui'nu

nia kaka nia xiin' i xa'a' a ña ne xata'an nduu' nia. ⁵ Te ne kanando nuu' kuachi ndii, kui'nu nia toto yaa jaan'. Te sandoyo' i kivi' nia, ña yoso' nuu' tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' ñuu ña koo' kivi' ndi'i'. Te nuu' yuva' i xiin' nuu' ángele a ndii, ndiee yu'u' i ña nduu' nia kuenta i. ⁶ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'o ndii, na taxi so'o nia ña ka'an Espiritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia.”

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni ti'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu' Filadelfia

⁷ 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu' Filadelfia ndii, ke'i un' ña ka'an i xiin' un' vitin: “Ña su'un ndi'i, ña ndixa xna'a, ña kumi' nda'a' ña ni kumi' rey David, te kii' nunia' a iin yi'e' ndii, ndee iin ña'a küvi ndasi ña jaan', te kii' ndasi a iin yi'e' ndii, ndee iin ña'a küvi nunia' tu ña jaan' ndii, ña yo'o' ka'an a: ⁸ Xiní i ña xaa' un'. Te koto un', xa ni nunia' i iin yi'e' nuu' un', te ndee iin ña'a küvi ndasi yi'e' jaan'. Te, tee' ndee koo' kua'a' ña ndiee' un' ndii, ni saxinú un' tu'un i, te koo' kivi' ni ka'an un' ña xini un' yu'u. ⁹ Te ne xini xa'an' ne nakayá xa'a' ña ndiva'a jaan', ne ka'an ña ne judfo nduu' nia, te süvi nia ndii, sandiee kui'e ña'a' i ña ku'un kuita xiti' nia nuu' un', te kuni nia ña ndani yu'u yo'ó. ¹⁰ Te xa'a' a ña ni saxinú un' ña ni ka'an chuun' i xiin' un', ña kundieni un' nuu' ichi' i ndii, koto tu yu'u yo'ó nuu' tundo'o' chie ña kixin nuu' ñu'u' iin yivi', ña koto kua'a' ne yivi' iin yivi'.

¹¹ Koto un', xa kuyatin' nandiko' ni tukuu' i iin yivi'. Iní naa iní un' kuni un' yu'u, te sakan' koo' na'in corona ña kanando un' saa i. ¹² Te ne kanando nuu' tundo'o' jaan' ndii, sananduu' ña'a' i ndee naa nduyy ka'nu' xa'a' yukun' Ndiosí i mii' xika' nuu' i nuu' a. Te koo' kivi' kuni a ña kiee nia vi'e a jaan'. Te chindu'u' i kivi' Ndiosí i nuu' ne jaan' xiin' kivi' ñuu a, ña nani' Jerusalén xaa'. Te ñuu jaan' ndii,

ketā a ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí, te nuu a. Te chindu'u' tu i kivi' xaa' mii' i nuu' nia. ¹³ Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'o ndii, na taxi so'o nia ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia."

Ña yo'o' nduu' tutu ña ni t'vi' Jesús nda'a' ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' a, ne ndiee' ñuu Laodicea

¹⁴ 'Nuu' ángele, ña ndiaa chuun' nuu' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' ñuu Laodicea ndii, ña yo'o' ke'i un': "Ña nduu' sakan' na kunduu a, ña ndiee' yu'u' ndaku, ña ka'án ña ndixa, ña ni xaa sakan', te ni xa'a Ndiosí sakuu' ña yoo ndii, ña yo'o' ka'án a: ¹⁵ Xiní i ña xaa' un', te xiní tu i ña ni ndee i'ni' ka un' nuu' ichi' i, te ni ndee vixin tu un' nuu' a. Va'a ka naa' vixin un', uun i'ni' un' nuu' ichi' i. ¹⁶ Ndisu xa'a' a ña ni ndee i'ni' ka un' nuu' ichi' i, te ni ndee vixin tu un', süu' jaan' ndii i'ni' vixin kuiti' un' nuu' ichi' i jaan' ndii, xa xito' nduxan kuu' i yo'ó. ¹⁷ Sakan' ña ka'án un' ndii: Te vika' nduu' i, te ni natiin i kua'a' ña vika'. Te kuasa' natiin i xa'a' ndee iin ña'a, kachi un'. Ndisu nuu' yu'u ndii, te nacha'an nduu' un', te te natiin xava'a nduu' tu un'. Te te nda'vi koo' chukuu' kuu' ni tu nduu' un'. Te sakan' tu ndee naa te tüvi' nuu' nduu' un'. Te ndee naa te iin' vichi' nduu' tu un'.

¹⁸ Ña jaan' na kuu' ka'án i xiin' un' ña va'a ka nuu' yu'u sata' un' ña va'a ka ña nduu' ndee naa kaa kua'a, ña ndundoo' nuu' ñu'u' i'ni' va, te kuvika' un' xa'a' ña nduu' kuenta i. Te sata' tu un' toto yaa nuu' i ku'nu un', te kaka iin' vichi' un', te kuchani un', te sakan' tu sata' un' xa'an tatan' te taan un' nduchi' nuu' un', te kuvi' kuni un' ña nduu' kuenta i. ¹⁹ Te yu'u ndii, kani kuento i sakuu' ne ndani i, te kani tu ña'a' i tundo'o'. Xa'a' a jaan' na kundikun un' yu'u xiin' iin' kani' nimá un', te nama un' nimá un' nuu' kuachi un'. ²⁰ Te koto un', yu'u ndii, yoo te yoo i nuu' ki'e, te kana' i ndo'ó. Te yoo ka nduu' ne xini

so'lo tachi' yu'u' i, te nakuiin nia ña ka'án i, te saxka'ndiá nia yu'u' vi'e nia ndii, xka'ndia i vi'e nia, te kuxi inga' i xiin' nia ña xaxi' xakuaa'. ²¹ Te ne kanando nuu' sakuu' tundo'o' ña ko'o ndii, taxi i kundiee nia mii' xa'ndia chuun' i, ndee naa ni xaa i ni kanando i te ndu'u' i mii' xa'ndia chuun' yuva' i. ²² Yoo ka nduu' ne xa ni nunia' Ndiosí so'lo ndii, na taxi so'lo nia ña ka'án Espíritu Santo xiin' ne nakayá xa'a' i, ne ndiee' nuu' ñu'u' Asia” —ni kachi a xiin' i.

4

Xaka'nu' ña ndiee' ndivi' Ndiosí

¹ Kij' ni ndi'i ni satuví a ña jaan' nuu' i ndii, ni xini i ña nunia' iin yi'e ndivi', te ni xini so'lo ni tukuu i tachi' yu'u', ña ni xini so'lo i ña nuu', ña ti'e' ka'án a ndee naa tachi' iin ndachuun'. Te ni ka'an a xiin' i ndii:

—Kua'an kaa yo'o', te nia'a i yo'ó ña xka'ndia kij' ndi'i ña kaa' —ni kachi a.

² Te xaka'án e', te ni sakutu' Espíritu Santo nimá i, te ni xini i iin' iin tei ka'nu' ndivi', te ndu'u' iin te yivi' nuu' tun' jaan'. ³ Te te ndu'u' nuu' tei jaan' ndii, ndatun' va yi'é ra ndee naa yuu' ndatun' ña nani' jaspe, xiin' yuu' kua'a ña nani' cornalina. Te ndasi i'nu tei ka'nu' jaan' xiin' iin ña kaa' ndee naa ko'o' yanki' ndatun' ndee naa iin yuu' ña yi'é kuii' ndatun' xava'a ña nani' esmeralda. ⁴ Te ndasi i'nu tu tei ka'nu' jaan' xiin' oko kumi' ta'an tei ka'nu' mii' ndiee' ña xixa. Te ña xixa jaan' ndii, ni'nu' a toto yaa, te ndu'u' iin corona oro xini' i'in a. ⁵ Te nuu' tei ka'nu' jaan' ni kiee ñu'u' savi', te ti'e' va ni nde'i a, te ka'án tu ki'in' tachi' yu'u'. Te ndatin tu uxá ta'an choon ikan'. Te ña jaan' nduu' uxá ta'an Espíritu Ndiosí. ⁶ Te sakan' tu yoo iin ña yi'é ndee naa mini' yuu' tata yatin nuu' tei ka'nu' jaan'. Te yi'é kaxi' a ndee naa yuu' ña nani' cristal.

Te yatin tei ka'nu' jaan' xiin' saa kua'an xiin' nu' ndii, yoo' kumi' ta'an ña tiaku. Te saa kua'an iin' ña jaan' yoo nduchi' nuu' a naa kuu' xata' a xiin' nuu' a. ⁷ Te ña tiaku, ña iin' ndii, naa kaa' león kaa' a. Te ña tiaku, ña uvi' ndii, naa kaa' sindiki' sava kaa' a. Te ña tiaku, ña uní ndii, naa kaa' nuu' te yivi' kaa' nuu' a. Te ña tiaku, ña kumi' ndii, naa kaa' tasu' kij' ta'nu' ri' kaa' a. ⁸ Te yoo iñu' ta'an ndixin i'in kumi' saa' ña tiaku jaan'. Te saa kua'an iin' a yoo nduchi' nuu' a. Te nduvi' xiin' ñuu ndii, xikuiín a ña ka'án a ndii:

Ña su'un, ña su'un, ña su'un
nduu' xto'o e' Ndiosí.

Te ña ka'nu' koo' chukuu' nduu' a.

Te ni yoo a, te yoo a, te kuaxi a.

Kachi a.

⁹ Te xita' kumi' saa' ña tiaku jaan' yaa nuu' ña ndu'u' nuu' tei ka'nu', ña tiaku ndee ndi'i' ni kivi' jaan', te xaka'nu' ña'a' a, te tiin' ka'nu' ña'a' a, te taxi' tu a ña chindani ña jaan'. Te sakuu' ichi' kij' xaa' ña jaan' sakan' ndii, ¹⁰ xikundieé ndiee oko kumi' saa' ña xixa jaan' nuu' ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' jaan', te xaka'nu' a ña tiaku ndee ndi'i' ni kivi' jaan'. Te chindu'u' i'in ña xixa jaan' corona oro, ña ndu'u' xini' a, yatin nuu' tei ka'nu' jaan', te xaka'nu' a ka'án a ndii:

¹¹ Xto'o ndu Ndiosí,

xata'an ña yo'ó xito' ka'nu' ndu.

Te xata'an tu ña tiin ka'nu' ndu yo'ó,

te xata'an tu ña natiin un' ña ndiee'.

Kuachi ndii yo'ó ni xa'a sakuu' ña yoo.

Te xa'a' a ña kuní un' na yoo a,

te sakan' tu na ni xa'a un'.

Ni kachi ña xixa jaan'.

5

Yo'o' ka'án Juan xa'a' tutu ña iin' tuví xiin' xa'a' mbee Lulu

¹ Te ni xini i ña nda'a' kua'a' ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' jaan' ndii, tiin' a iin' tutu ña iin' tuví, te yoo ña yoso' nuu' a xiin' xata' a. Te ndasi kutu' a xiin' uxá ta'an chí'ndu'.

² Te ni xini tu i iin' ángele ka'nu' va ña ka'án ndoso' ti'e' va ndii:

—¿Yoo nduu' ne xata'an ta'vi' chí'ndu' kaa' te nunia' nia' tutu kaa'? —ni kachi' a.

³ Ndisu koo' ndee iin' ña xata'an nunia' tutu jaan', ni ndee ndivi', ni ndee nuu' ñu'u' iin' yivi', ni ndee tixin ñu'u' ndii, koo' ña koo' chukuu', te nunia' a tutu ña iin' tuví jaan', te ka'vi' ña'a' a. ⁴ Te ni xaku kua'a' i, sakan' ña koo' ndee iin' ña xata'an te nunia' a tutu jaan', te ka'vi' ña'a' a.

⁵ Sakan' te ni ka'an iin' ña xixa jaan' xiin' i ndii:

—Kuäku ka un'. Koto un', ña nduu' león kuenta ne vi'e Judá, ña nduu' tu siani' xika' ka'nu' David ndii, xa ni kanando a nuu' ña ndiva'a, sakan' na yoo ndiee' a te ta'vi' a uxá saa' chí'ndu' kaa', te nunia' a tutu ña iin' tuví kaa' —ni kachi' a xiin' i.

⁶ Sakan' te ni xini i ña ma'in' kumi' saa' ña tiaku jaan', xiin' ma'in' mii' iin' tei ka'nu' jaan', xiin' ma'in' ña xixa jaan' iin' iin' ña nduu' Mbee Lulu. Te ña jaan' ndii, nia'á iin' a ña ni xa'ni' ña'a' ne yivi'. Te ni yoo uxá ta'an ndiki' a, te ni yoo tu uxá ta'an nduchi' nuu' a. Ña jaan' nduu' uxá ta'an Espíritu, ña tianu' Ndiosí nuu' ne ndiee' kanii' i'in' xaan' iin' yivi'. ⁷ Te ni xa'an natiin' Mbee Lulu jaan' tutu ña iin' tuví jaan' nda'a' kua'a' ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' jaan'. ⁸ Te kii' ni natiin' a tutu jaan' ndii, ni xikundiee' ndiee' kumi' saa' ña tiaku jaan' xiin' oko kumi' saa' ña xixa jaan' nuu' Mbee Lulu jaan'. Te i'in' ña jaan' tiin' iin' ñuu' ña xandaa', ña nani' arpa, te ni tiin' tu a ko'o' oro mii' ñu'u' suxa chú'ma. Te suxa chú'ma jaan' nduu' ña ka'án

ne nduu' kuenta Ndiosí xiin' a. ⁹ Te ni xita a iin yaa xaa' nuu' Mbee Lulu jaan' ka'an a ndii:

Xata'an ña natiin yo'ó tutu ña iin' tuví kaa',

te ta'vi' un' chi'ndu' kaa',

sakan' ña xa ni xa'ni' te yivi' yo'ó,

te xiin' níi' un' ni ki'in un' sakuu' nuu' ne yivi'

te kunduu nia nditia Ndiosí.

Te ni kiee sakuu' ne jaan' nuu' sakuu' i'in ti'vi chie,

nuu' ne yoo tu'un mii',

xiin' nuu' sakuu' ñuu ka'nu' xiin' nda'a' a,

xiin' nuu' sakuu' nuu' ne yivi'.

¹⁰ Te ni sananduu' ña'a' un' iin ti'vi ne xa'ndia chuun' kuu' nuu',

te kunduu tu nia sutu,

te kaka nuu nia nuu' Ndiosí e'.

Te ka'ndia chuun' nia nuu' ne yivi' iin yivi'.

Ni kachi ña xixa jaan'. ¹¹ Ikan' te ni xini i mií ni mií ni

ángele saa kua'an xiin' tei ka'nu' jaan'. Te ni xini so'o tu

i tachi' yu'u' a, xiin' tachi' yu'u' kumi' saa' ña tiaku jaan',

xiin' ña xixa jaan'. ¹² Te ti'e' ni kuaa' sakuu' ña jaan' ndii:

Mbee Lulu, ña xa ni xa'ni' te yivi' yo'o' ndii,

xata'an ña natiin a ña ndiee',

xiin' ña vika',

xiin' ña ndichi va.

xiin' ndiee',

xiin' ña tiin ka'nu' ña'a' e',

xiin' ña ndatun' xava'a,

xiin' ña xaka'nu' e' nuu' a.

Ña jaan' ni kachi a.

¹³ Te ni xini so'o i ka'an sakuu' ña ni xa'a Ndiosí, naa

kuu' ña ndiee' ndivi', xiin' ña ndiee' nuu' ñuu'u' iin yivi',

xiin' ña ñuu'u' tixin ñuu'u', xiin' ti' ñuu'u' minj ka'nu' ndii:

Ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' kaa' xiin' Mbee Lulu ndii,

na natiin a ña xaka'nu' ña'a' e',

xiin' ña tiin' ka'nu' ña'a' e'
 xiin' ña ndatun' xava'a,
 xiin' ña ndiee' ndee ndi'i' ni kivi'.
 Ni kachi a.

¹⁴ Te ni ka'an kumi' saa' ña tiaku jaan' ndii:

—Sakan' na kundu a —ni kachi a.

Te ni xikundiee ndiee oko kumi' saa' ña xixa jaan', te ni xaka'nu' a ña tiaku ndee ndi'i' ni kivi' jaan'.

6

So'o ni xaa a kii' ni ta'vi' Jesús chi'ndu' ña ndasi tutu ña iin' tuvi' jaan'

¹ Te ni xini i kii' ni ta'vi' Mbee Lulu jaan' iin chi'ndu' ña uxa ta'an jaan'. Te ni xini so'o i tachi' yu'u' iin ña tiaku, ña kumi' ta'an jaan', ka'an ti'e' a ndee naa nde'í savi' ndii:

—Nia'a —ni kachi a.

² Te ni xini i ni keta iin kuei yaa. Te te yoso' ti' jaan' ndii, ni'i' ra iin itun' toso. Te ni natiin ra iin corona ña kundu'u' xini' ra. Te ni kanando ra. Te kua'an ra, te kanando ka ra.

³ Te kii' ni nunia' Mbee Lulu jaan' chi'ndu' ña uvi' ndii, ni xini so'o i ña ni ka'an ña tiaku, ña uvi' jaan' ndii:

—Nia'a —ni kachi a.

⁴ Te ni keta iin kuei kua'a ñu'u. Te te yoso' ti' jaan' ndii, ni natiin ra ndiee' te sakunta'an' ra ne yivi' iin yivi', te ka'ni' ta'an' nia. Te ni natiin tu ra iin ichi nani' va.

⁵ Te kii' ni nunia' Mbee Lulu jaan' chi'ndu' ña uní ndii, ni xini so'o i ni ka'an ña tiaku, ña uní jaan' ndii:

—Nia'a —ni kachi a.

Te ni xini i ni keta iin kuei ndiaa'. Te te yoso' ti' jaan' ndii, ni'i' ra iin kaa ña xikuitá ña'a. ⁶ Te ni xini so'o i ña keta' iin tachi' yu'u' tein kumi' saa' ña tiaku jaan' te ni ka'an a ndii:

—iin kilo kuiti' yuchi' ndikin' trigo, te kondia a xu'un' ña ki'in' te yivi' xa'a' iin kivi'. Te uní ta'an kilo yuchi'

ndikin' cebada kuiti', te kondia a xu'un' ña ki'in' te yivi' xa'a' iin kivi'. Ndisu sänduxín un' xa'an oliva, ni ndee sänduxín tu un' vino va'a —ni kachi tachi' jaan'.

⁷ Te kij' ni nunia' Mbee Lulu jaan' chi'ndu' ña kumi' ndii, ni xini so'o i ña ni ka'an ña tiaku, ña kumi' jaan' ndii:

—Nia'a —ni kachi a.

⁸ Te ni xini i ni keta iin kuei yaa ndii. Te te yoso' ti' jaan' ndii, ña xi'í nani' ra. Te yatín va ndikún yavi ndii xata' ra. Te ni natiin uvi saa' te jaan' ndiee', te ka'ni' ra iin ta'vi' ña kumi' ne ndiee' iin yivi' xiin' ñu'u, xiin' soko, xiin' kui'e, xiin' kiti' iku'.

⁹ Te kij' ni nunia' Mbee Lulu jaan' chi'ndu' ña u'un ndii, ni xini i ña ñu'u' ne ni xi'i xa'a' ña nduu' mii' nasoko' ne yivi' ña'a nuu' Ndiosí. Te ni xa'ni' ne yivi' ne jaan' xa'a' a ña ni ka'an ndoso' nia tu'un Ndiosí, te ni ndiee yu'u' te ni ndiee yu'u' nia xa'a' a. ¹⁰ Te ti'e' ni ka'an nia ndii:

—Xto'o, kumi' un' sakuu' ña ndiee', te ña su'un nduu' tu un'. Te sakan' tu ndixa kuu' un'. ¿Amaa vi' kendar' ya'vi' un' nuu' ne ndiee' iin yivi' xa'a' a ña ni xa'ni' nia ndu'u, te sando'o' ña'a' un'? —kachi ne jaan'.

¹¹ Sakan' te ni taxi Ndiosí nda'a' i'in nia iin toto yaa nani'. Te ni ka'an a xiin' nia ña ndiee' ka nia ndee sie ndee skachi' xinu ne ta'an' nia, ne xika' nuu' tu nuu' a, ne kuví tu naa ni xi'i ne jaan'.

¹² Te kij' ni nunia' Mbee Lulu jaan' chi'ndu' ña iñu ndii, ndiee' va ni taan. Te ni kuu iin yavi nuu' ñu'u' ndee naa toto ndiaa'. Te ni kuu kua'a ndiaa' yoo' ndee naa ní'. ¹³ Te tiuun', ti' ndiee' ndivi' ndii, ni koyo ri' nuu' ñu'u' iin yivi' ndee naa koyó ndoko' higuera itia' nda'a' itun' a kij' xika' ndiee' tachi'. ¹⁴ Te ndivi' ndii, ni natuvi' a ndee naa tutu ña iin' tuví. Te sakuu' iku' ndii, ni nama a mii' ita' a. Te sakuu' ñu'u' ña ndasi i'nu xiin' mini ka'nu' ndii, ni nama mii' ndiee' a. ¹⁵ Te ne xa'ndia chuun' kuu' nuu' ka nuu' ne yivi' iin yivi', xiin' ne ka'nu' kuu' nuu', xiin' ne vika', xiin'

ne kumi' ña ndiee' nuu' te xín', xiin' ne kumi' ndiee', xiin' sakuu' ne xiko' ni'i' iin xto'o, xiin' ne xika' ndiká ndii, ni tisi'e xiin' mii' nia iku' tixin kava' xiin' tixin yuu' na'nu'.
 16 Te ni ka'an nia xiin' iku' xiin' yuu' na'nu' jaan' ndii:

—Koyo ndo' xini' ndu te tisi'e ndo' ndu'u nuu' ña ndu'u' nuu' tej ka'nu' xiin' nuu' ña sando'o' Mbee Lulu kaa' ndu'u'.
 17 Kuachi ndii xa ni xaa kivi' ña sando'o' Ndiosí xiin' Mbee Lulu kaa' ndu'u', te ndee iin ne yivi' küvi kundieni nuu' tundo'o' jaan' —ni kachi nia xiin' ña jaan'.

7

So'o ni xaa a kii' ni chindu'u' ángele sello ti'e' ciento uvi xiko kumi' mií ne yivi'

1 Te kii' ni ndi'i' ña ni satuví a ña jaan' nuu' i ndii, ni xini i ita' ndichi kumi' ta'an ángele kumi' saa' xaan' mii' kuaxi tachi' nuu' ñu'u' iin yivi'. Te táxi a xka'ndia ndee iin tachi' jaan' nuu' iin yivi', ni ndee nuu' mini ka'nu', ni ndee nuu' ndee iin itun'.
 2 Te ni xini tu i kuaxi keta inga ángele mii' keta' ñu'u'. Te ni'i' a sello Ndiosí tiaku. Te ni ka'an ti'e' a xiin' kumi' saa' ángele jaan', ña xa ni natiin ndiee' te sanduxín a ñu'u' iin yivi' xiin' mini ka'nu' jaan', ka'án a ndii:

3 —Sánduxín ndo' ñu'u' iin yivi', ni ndee mini ka'nu', ni ndee itun', ndee ndi'i' chindu'u' ndu sello yo'o' ti'e' ne xika' nuu' nuu' Ndiosí e' —ni kachi ángele jaan'.

4 Te ni xini so'o i saa ta'an te yivi' ni chindu'u' ángele jaan' sello jaan' ti'e', ciento uvi xiko kumi' mií kuu' ra. Te te jaan' nduu' siani' te uxi uvi ti'vi' te nduu' kuenta ne vi'e Israel.
 5 Sakan' na ni chindu'u' a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Judá. Te ni chindu'u' tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Rubén. Te ni chindu'u' ni tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Gad.
 6 Te ni chindu'u' tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Aser. Te ni

chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Neftalí. Te nī chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Manasés. ⁷ Te nī chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Simeón. Te nī chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Leví. Te nī chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Isacar. ⁸ Te nī chindu'u' tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Zabulón. Te nī chindu'u' nī tu a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' José. Te sakan' tu nī chindu'u' a sello jaan' ti'e' uxi uvi mií ne nduu' ichi' Benjamín.

Nē kua'a' koo' chukuu', nē ni'nu' toto yaa nani'

⁹ Te kii' nī ndi'i ña nī tuvi jaan', sakan' te nī xini i kua'a' koo' chukuu' ne yivi'. Kua'a' va kuu' nia, te ndee iin ne yivi' küvi ka'vi ña'a'. Te ne jaan' ndii, nī kiee nia nuu' sakuu' nuu' ne yivi'. Te nī kiee tu nia nuu' sakuu' i'in ti'vi chie. Te nī kiee nī tu nia nuu' sakuu' ñuu' ka'nu' xiin' nda'a' a. Te sakan' tu nī kiee nia nuu' sakuu' ne yoo tu'un miji'. Te nī ita nia yatın nuu' tei ka'nu' jaan' xiin' nuu' ña nduu' Mbee Lulu jaan'. Te ni'nu' nia toto yaa nani', te ni'i' tu nia ñuu' nda'a' itun'. ¹⁰ Te ti'e' nī kuaa' nia ka'an nia ndii: Xa iin ndaa' Ndiosí e', ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' xiin' Mbee Lulu kuiti' sakakú yoo'.

Nī kachi nia.

¹¹ Te ita' sakuu' ángele jaan' saa xinunduu yatın tei ka'nu' jaan' xiin' mii' ndiee' oko kumi' saa' ña xixa jaan', xiin' kumi' saa' ña tiaku jaan'. Sakan' te nī xikundiee ndiee sakuu' a yatın nuu' tei ka'nu' jaan', te nī xaka'nu' a Ndiosí, ¹² te ka'an a ndii:

Sakan' na kunduu a.

Na natıin Ndiosí e' sakuu' ña xaka'nu' e' nuu' a, xiin' ña ndatun' xava'a, xiin' ña ndichi,

xiin' ña chindani ña taxi' e' nuu' a,
 xiin' ña tiin' ka'nu' ña'a' e',
 xiin' ña xa'ndia chuun',
 xiin' ña ndiee' ndee ndi'i' ni kivi'.
 Sakan' na kunduu a.

Ni kachi a.

¹³ Sakan' te ni ka'an iin ña xixa jaan' xiin' i ndii:

—¿Yoo nduu' ne ni'nu' toto yaa kaa', te mii' ni kiee nia?
 —ni kachi a.

¹⁴ Te ni ka'an i xiin' a ndii:

—Mii' yo'ó xiní, tákuie —ni kachi i.

Te ni ka'an a xiin' i ndii:

—Ne kaa' nduu' ne xa ni xka'ndia tundo'o' chie, te ni natia nia toto nia kaa' xiin' níi' Mbee Lulu kaa', sakan' na ni nduyaa nia. ¹⁵ Xa'a' a jaan' na ita' nia yatín nuu' tei ka'nu' mii' ndu'u' Ndiosí. Te xika' nuu' nia nuu' a nduvi' xiin' ñuu tixín yukun' a. Te mii' Ndiosí jaan', ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' jaan', koo xiin' nia, te koto ña'a' a. ¹⁶ Te koo' kivi' kundo'o' ka nia xa'a' ña xaxi', ni ndee xa'a' tikui. Te ni ndee ká'mi tu ña'a' ñu'u, te ni ndee i'ni' ka tu kuni nia. ¹⁷ Sakan' ña Mbee Lulu, ña iin' yatín mii' iin' tei ka'nu' kaa', koto ña'a', te kundia'ka ña'a' a tiko'yo' mii' yoo' tikui, te' nduu' kivi' ñuu ña koo' kivi' ndi'i', te mii' Ndiosí ñakua'a' sakuu' tikui te' kiee' nduchi' nuu' nia —ni kachi ña xixa jaan' xiin' i.

8

So'ó ni xaa a kii' ni nunia' Jesús chi'ndu' ña uxá

¹ Te kii' ni nunia' Mbee Lulu chi'ndu' ña uxá ndii, ni kutaxin' kaa' kanii' ndivi' yatin' sava hora. ² Sakan' te ni xini i uxá ta'an ángele ña ita' ndichi yatín nuu' Ndiosí. Te ni natiin i'in a iin ndachuun' tun' ni'i' ichi'. ³ Ikan' te ni kixin inga ángele ni'i' a iin ko'o' chu'ma oro, te ni xikuiin ndichi a yatín nuu' a mii' xi xixí suxá chu'ma. Te ni natiin

a kua'a' suxa chu'ma, te ni sanduiin ña'a' a xiin' sakuu' ña ka'án ne nduu' kuenta Ndiosí xiin' a. Te ka'mi ángele jaan' uvi saa' ña jaan' nuu' ña ni kua'a' xiin' oro, ña iin' yatín nuu' tei ka'nu' jaan'. ⁴ Te nda'a' ángele jaan' ni kiee ñu'ma suxa chu'ma jaan' xiin' ña ka'án ne jaan' xiin' Ndiosí, te kua'an kaa a nuu' Ndiosí mii' ndu'u' a. ⁵ Sakan' te ni ki'in ángele jaan' ko'o' chu'ma jaan', te ni sakutu' ña'a' a xiin' ñu'u' tikeí ña ñu'u' jaan', te ni xatia a ñu'u' jaan' nuu' ñu'u' iin yivi'. Te ti'e' va ni nde'i savi', te ni tiaku tachi' yu'u' ndee naa ka'án ne yivi', te ndiee' va ni kiee ñu'u' a, te ni taan va.

S'o'o ni xaa a kii' ni tiví ángele jaan' ndachuun', tun' ni'i' ichi' jaan'

⁶ Te uxa saa' ángele, ña tiin' uxa saa' ndachuun' tun' nichí jaan' ndii, ni xikoo tu'va a te tiví a tun' jaan'.

⁷ Sakan' te ni tiví ángele ña nuu' ndachuun' a. Te ni koyo i'in' xiin' ñu'u', ña saká xiin' níi', nuu' ñu'u' iin yivi'. Te ni xixi iin ta'vi' ña uní ñu'u' iin yivi'. Te ni xixi iin ta'vi' ña uní itun', tun' ita' nuu' ñu'u' jaan'. Te ni xixi tu' sakuu' ku'u' kuii' nuu' ñu'u' jaan'.

⁸ Sakan' te ni tiví ángele ña uvi ndachuun' a, te ni nama nuu' miní ka'nu' iin ña kaa' ndee naa iku' kii' xixi a. Sakan' te iin ta'vi' ña uní miní ka'nu' jaan' ni nanduu níi'. ⁹ Te ni xi'i iin ta'vi' ña uní ti' ñu'u' miní ka'nu', te ni ndoñu'u' tu' iin ta'vi' ña uní tundo'o', tun' xka'ndiá nuu' miní jaan'.

¹⁰ Sakan' te ni tiví ángele ña uní ndachuun' a, te ni nama iin tiuun' ndatin chie va ndee ndivi' ndee naa iin choon. Te ni nama ri' nuu' iin ta'vi' ña uní itia iin yivi', xiin' nuu' iin ta'vi' ña uní tiko'yo'. ¹¹ Te tiuun' jaan' ndii, uva nani' ri'. Te iin ta'vi' ña uní tikui ni nanduu uva. Te kua'a' ne yivi' ni xi'i kii' ni xi'i nia te jaan', sakan' ña ni nanduu uva ra'.

¹² Sakan' te ni tiví ángele ña kumi' ndachuun' a, te ni nduxin iin ta'vi' ña uní ñu'u, xiin' iin ta'vi' ña uní yoo', xiin' iin ta'vi' ña uní tiuun', te ni kuu iin yaví iin ta'vi' ña uní sakuu' ña jaan'. Te sakan' kōo' ñu'u iin ta'vi' ña uní iin ke'in'. Te ni ndee nāndioo' tu yoo' xiin' tiuun' iin ta'vi' ña uní ñuu.

¹³ Sakan' te ni ndani'i i nuu' i ndivi', te ni xini i sukun va ta'nu' iin tasu' ka'an ti'e' ri' ndii:

—Nda'vi, nda'vi, nda'vi va ne ndiee' nuu' ñu'u' iin yivi' kii' tiví uní ta'an ka ángele kaa' ndachuun' a —ni kachi' ti' jaan'.

9

So'lo ni xaa a kii' ni tiví ángele ña u'un ndachuun' a

¹ Sakan' te ni tiví ángele ña u'un ndachuun' a, te ni xini i ña xa ni nama iin tiuun', ti' ni keta ndee ndivi', nuu' ñu'u' iin yivi'. Te ni natiin ri' nda'a' ña nuniá' yaví kunu va. ² Te ni nunia' ri' yaví kunu va jaan'. Te ni kiee kua'a' xava'a ñu'ma ndee naa kua'a' ñu'ma kiee' iin xitun chie xava'a. Te ni kuu iin yaví ndee ni ndasi ñu'ma jaan' ñu'u ndee ni satívi' tu a tachi'. ³ Te tein ñu'ma jaan' ni kiee tika. Te ni nakuchi ri' nuu' ñu'u' iin yivi'. Te ni natiin ri' ña ndiee' ndee naa ña kumi' tisu'ma. ⁴ Te ni ki'in chuun ri' ña sanduxín ri' itia ña yoo nuu' ñu'u' iin yivi', uun sanduxín ri' itun', uun sanduxín ri' ku'u. Süu' jaan' ndii ni ki'in chuun kuiti' ri' te sando'o' ri' ne yivi', ne kōo' sello Ndiosí ndu'u' ti'e'. ⁵ Te sakan' tu ni ki'in chuun ri' te ka'ni' ri' ne yivi' jaan'. Süu' jaan' ndii ni ki'in chuun ri' te sando'o' u'vi va ña'a' ri' u'un ta'an yoo'. Te ña u'vi, ña sando'o' ti' jaan' ndii, u'vi a ndee naa kii' xaxi' tisu'ma iin ne yivi'. ⁶ Te kivi' jaan' ndii, nanduku' ne yivi' jaan' ña xi'í. Ndisu kōo' a kuní nia, te ka'an tu nimá nia kuvi nia xa'a' a ña u'vi va xini nia, ndisu küvi kuvi nia.

⁷ Tika jaan' ndii, naa iin' kuei, ti' xa xito' koso' te yivi' kii' ku'un ra ñu'u, iin' ri'. Te i'in ri' ndii, ndu'u' iin' ña kaa' ndee naa corona oro xini' ri'. Te nuu' ri' ndii, naa iin' nuu' ne yivi' iin' a. ⁸ Te ixi' xini' ri' ndii, naa iin' ixi' xini' ña'a' iin' a, te nu'u' ri' ndii, naa iin' nu'u' león iin' a. ⁹ Te ni' ni'nu' ri' iin' ña kaa' ndee naa kaa' ti'e' ña ni'nu' te xín'. Te ti'e' va ni'i' ndixin' ri' ndee naa ni'i' kua'an kua'a' xava'a' kuei kii' taxa'an' ri' xita' ri' carreta kii' yoo ñu'u. ¹⁰ Te ni' yoo su'ma' ri', te ni' yoo tu' iñu' a ndee naa tisu'ma. Te xiin' su'ma' ri' jaan' yoo ña ndiee' ri' te sando'o' ri' ne yivi' u'un ta'an yoo'. ¹¹ Te ña xa'ndia chuun' nuu' ri' ndii, ángele, ña xa'ndia chuun' yavi' kunu va jaan', nduu' a. Te Abadón nani' ángele jaan' xiin' tu'un hebreo. Te xiin' tu'un griego ndii, Apolión nani' a.

¹² Xa ni' ndi'i' tundo'o' kini' va ña nuu'. Ndisu' chuun' xa'a' va ndo'. Kusaa' yoo ka' uvi' ta'an a.

¹³ Sakan' te ni' tivi' ángele ña iñu' ndachuun' a. Te ni' xini' so'o' i' iin' tachi' yu'u' ña ni' keta' ma'in' kumi' saa' ndiki' ña yoo' nuu' ña ni' kua'a' xiin' oro, ña iin' yatín nuu' Ndiosí. ¹⁴ Te ni' ka'an' tachi' yu'u' jaan' xiin' ángele ña iñu', ña kumi' ndachuun' tun' nich'i' jaan' ndii:

—Kua'an te sajin' un' kumi' saa' ángele, ña tiín ndiee' yu'u' itia' ka'nu', ña nani' Éufrates —ni' kachi' tachi' yu'u' jaan'.

¹⁵ Te ni' sajin' kumi' saa' ángele jaan' te ka'ni' a iin' ta'vi' ña uni' ne yivi' iin' yivi'. Sakan' ña xa' xa'a' hora jaan', xiin' kivi' jaan', xiin' yoo' jaan', xiin' kuiya jaan' ni' xikoo' tu'va ángele jaan'. ¹⁶ Te ni' xini' so'o' i' ña uvi' ciento millón kuu' te xín', te yoso' kuei jaan'. ¹⁷ Te ni' satuví tukuu' a nuu' i, te ni' xini' i' kuei xiin' te yoso' ti' jaan'. Te ña kasi' tia'ni' ña ni'nu' te yoso' ri' ndii, ña kua'a' ñu'u, xiin' ña ndi'e' ndee naa yuu' ña nani' zafiro, xiin' ña kuaan ndee naa azufre nduu' a. Te xini' ti' jaan' ndii, ndee naa iin' xini' león

iin' a. Te ni kiee ñu'u, xiin' ñu'ma, xiin' azufre yu'u ri'.
 18 Te ni xi'i iin ta'vi' ña uni ne ndiee' iin yivi' ni xaa uni
 ta'an tundo'o' chie jaan', ña nduu' ñu'u, xiin' ñu'ma, xiin'
 azufre, ña ni kiee yu'u' ri' jaan'. 19 Kuachi ndii ni kumi'
 kuei jaan' ña ndiee' xiin' yu'u' ri', xiin' su'ma' ri'. Sakan'
 ña naa iin' xini' koo' iin' xini' su'ma' ri' jaan'. Te xiin' ña
 jaan' ni satuxu'vi' ri' ne yivi'.

20 Te ne ni xi'i ni xaa tundo'o' jaan' ndii, tee' ndee ni xini'
 ña tundo'o' jaan', ndisu ni nama ña nimá ña te nakoo
 ña ña ña'a ña xaa' ña, süu' jaan' ndii kusaa' xaka'nu' ka
 ña ña ndiva'a, xiin' ndiosí ña kua'a xiin' oro, xiin' plata,
 xiin' kaa kua'a, xiin' yuu', xiin' itun', tee' ndee küvi kuni'
 ña jaan', te küvi tu kuni' so'o a, te ni ndee küvi tu kaka a.
 21 Te ni nama tu ña nimá ña te nakoo ña ña xa'ni' ña
 ne yivi', xiin' ña kuinj', xiin' ña xiin' ña, xiin' ña xakuina'
 ña.

10

Kuaxi nuu inga ángele ndiee' va xiin' tutu lulu ña iin' tuvi'

1 Sakan' te ni xini' i inga ángele ndiee' va ña kuaxi nuu
 a ndee ndivi'. Te ángele jaan' ndii, iin' suku' a iin viko'. Te
 ndu'u' tu koo' yanki' xini' a. Te yi'é nuu' a ndee naa ñu'u.
 Te xa'a' a ndii, ndee naa iin' ñu'u ndichi iin' a. 2 Te tiin' a
 iin tutu lulu tun' yoo' ña nunia'. Te ni xani' a xa'a' kua'a a
 nuu' mini ka'nu'. Te xa'a' itin a ni xani' a nuu' ñu'u'. 3 Te
 ni nde'i ti'e' a ndee naa nde'í iin león. Te kii' ndi'i ni nde'i
 a ndii, ni nakuiin uxá saa' ña nde'í savi'. 4 Te kii' ni ka'an
 ña nde'í savi' jaan', te xa xito' ke'i i ña ni ka'an a ndii, ni
 xini' so'o i iin tachi' yu'u' ña keta' ndivi', ña ka'an ndii:

—Taxa'a si'e un' ña ni xini' so'o un' jaan'. Ké'i un' ña
 ni ka'an uxá saa' ña nde'í savi' kaa' —ni kachi tachi' yu'u'
 jaan' xiin' i.

⁵ Sakan' te ángele, ña ni xini i iin' nuu' mini ka'nu' xiin' nuu' ñu'u' jaan' ndii, ni ndani'i a nda'a' a ndivi'. ⁶ Te ni ka'an a ndii:

—Ndiosí, ña yoo ndee ndi'i' ni kivi', ña ni xa'a ndivi' xiin' sakuu' ña yoo' tixin a, xiin' iin yivi' xiin' sakuu' ña yoo' nuu' a, xiin' mini ka'nu' xiin' sakuu' ña ñu'u' tixin a, nduu' ña xini ña ña'a' ka te ndi'i' iin yivi'. ⁷ Süu' jaan' ndii kii' xa' kivi' ña tivi' ángele ña uxá ndachuun' a ndii, saxinú a ña ni chituní si'e a, ña ni ka'an a xiin' ne xika' nuu' nuu' a, ne ni ka'an tiakú tu'un a —ni kachi' ángele jaan'.

⁸ Sakan' te ni ka'an ni tukuu tachi' yu'u' ña ni xini so'o i ni keta ndivi' jaan' xiin' i ndii:

—Kua'an te na'in un' tutu lulu tun' yoo' ña nunia', ña ni'i' ángele, ña iin' nuu' mini ka'nu' xiin' nuu' ñu'u' jaan' —ni kachi' a.

⁹ Te ni xa'an i nuu' ángele jaan', te ni xikan i tutu lulu jaan' nuu' a. Te ni ka'an a xiin' i ndii:

—Na'in a, te kaxi' un'. Kuu uva a tixin un', ndisu kuu vixi a ndee naa ñuñu' yu'u' un' —ni kachi' ángele jaan' xiin' i.

¹⁰ Te ni na'in i tutu lulu jaan' nda'a' a, te ni xaxi' i a. Te ni xini i ña vixi a yu'u' i, ndisu ni kuu uva a tixin i.

¹¹ Sakan' te ni ka'an ka a xiin' i ndii:

—Kuní a ña ka'an tiakú tukuu un' xa'a' ña kundo'o ne ndiee' ñuu ka'nu' xiin' nda'a' a, xiin' xa'a' ña kundo'o kua'a' nuu' ne yivi', xiin' xa'a' ne yoo tu'un mii', xiin' xa'a' ne xa'ndia chuun' kuu' nuu' —ni kachi' a.

11

Te uví ta'an te ndiee' yu'u' xa'a' Ndiosí

¹ Te ni natiin i iin nduku tun' kaa' ndee naa iin tun' ki'in' ku'va. Te ni ka'an iin tachi' yu'u' xiin' i ndii:

—Kua'an te ki'in ku'va un' yukun' Ndiosí xiin' mii' nasoko' ne yivi' ña'a nuu' a. Te sakan' tu ka'vi un' saa ta'an ne yivi' xaka'nu' Ndiosí i'kan'. ² Ndisu ki'in ku'va un' nuu' ki'e yukun' jaan', ña nduu' kuenta ne tuku', sakan' ña ni taxí Ndiosí nuu' ki'e jaan' nuu' ne tuku' jaan'. Te ne jaan' ndii, mii' kuu nia xiin' ne ndiee' ñuu Jerusalén su'un uvi xiko uvi yoo'. ³ Te tianu' i uvi ta'an te ndiee yu'u' xa'a' i. Te te jaan' ndii, kui'nu ra toto ña nia'á ña suchi' va ini ra. Te ka'an ndoso' tiakú ra tu'un i iin mií uvi ciento uni xiko kivi' —ni kachi a.

⁴ Te uvi saa' te ndiee' yu'u' jaan' nduu' uvi saa' tun' olivo xiin' uvi saa' kandelero mii' ita' ña tuún nuu' Ndiosí, ña nduu' xto'o sakuu' ña yoo iin yivi'. ⁵ Te naa' yoo ndee ka ne yivi', ne kuni satuxu'ví ña'a' ndii, kiee ñu'u yu'u' ra te saa ndoñu'u' ra ne ndasi' ña'a' jaan'. Te mii' sakan' tu sandoñu'u' ra ndee ka ne kaka satuxu'ví ña'a'. ⁶ Te yoo ndiee' ra te taxí ra kuu savi' kii' xika' ra iin yivi' ka'an tiakú ra tu'un Ndiosí. Te yoo tu ndiee' ra te sanandu' ra tikui ní'. Te sakan' ni tu yoo ndiee' ra te sando'o' ra ne ndiee' iin yivi' xiin' ndee ka nuu' kui'e xatu saa ka ta'an ichi' kuni ra.

⁷ Te kii' ndi'i ka'an ndoso' ra tu'un Ndiosí ndii, keta ti' nia'a yavi kunu va jaan' te kunta'an' ri' xiin' ra. Te kanando ña'a' ri', te ka'ni' tu ña'a' ri'. ⁸ Te kundiee ñu'u' nde'i ra ya'ya ñuu ka'nu' mii' ni xi'i xto'o e' nuu' krusín. Te kivi' ñuu jaan' ña ka'an ndiaa ndii, ñuu Sodoma xiin' ñuu Egipto nani' a. ⁹ Te sakuu' ñuu ka'nu' xiin' nda'a' a, xiin' sakuu' ti'vi chie, xiin' sakuu' ne yoo tu'un mii', xiin' sakuu' nuu' ne yivi' koto ndi'e' ñu'u' nde'i ra uni kivi' yoso' sava, te taxí nia ndiee a. ¹⁰ Te va'a va kuni sakuu' ne ndiee' iin yivi' jaan' xa'a' a ña ni xi'i te jaan'. Te saka'nu' nia kivi' jaan' samani' ta'an nia ña'a, sakan' ña xa ni xi'i uvi saa' te ni ka'an tiakú tu'un Ndiosí, te ni sando'o' va ña'a' jaan'.

¹¹ Ndisu kii' ni xka'ndia uni kivi' yoso' sava jaan' ndii, ni sanatiaku Ndiosí te jaan'. Te ni ndondichi ra. Te sakuu' ne ni xini ña'a' ndii, ni yi'vi xava'a nia. ¹² Sakan' te ni xini so'o ra iin tachi' yu'u' ti'e' va ndee ndivi' ka'an a ndii:

—Kua'an kaa ndo' yo'o' —ni kachi a.

Te ni xini ne ndasi' ña'a' jaan' kua'an kaa ra ndivi' nuu' iin viko'. ¹³ Te ndiee' va ni taan hora jaan', te ni ndoñu'u' uxí ta'an ta'vi' nuu' i'in ciento nda'a' ñuu ka'nu' jaan', te ni xi'i tu xa mií ne yivi'. Te ne ni xi'i ndii, ni yi'vi xava'a nia, ña jaan' na ni xaka'nu' nia Ndiosí ndu'u' ndivi'.

¹⁴ —Xa ni xka'ndia tundo'o' kini va ña uvi. Te xa kuyatin' ña uni —ni kachi tachi' yu'u' jaan' xiin' i.

So'o ni xaa a kii' ni tiví ángele ña xa ndachuun' a

¹⁵ Sakan' te ni tiví ángele ña xa ndachuun' a, te ni tiaku kua'a' tachi' yu'u' ndivi' ka'an a ndii:

Xto'o e' Ndiosí xiin' Cristo, ña tianu' a kuenta a ndii,

xa ni natiin a sakuu' ña xa'ndia chuun' iin yivi'.

Te ña jaan' ndii, ka'ndia chuun' a ndee ndi'i' ni kivi'.

Ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

¹⁶ Te ña xixa, ña oko kumi', ña ndiee' tei yatín nuu' Ndiosí ndii, ni xikundiee ndiee a nuu' a te ni xaka'nu' ña'a' a ¹⁷ ka'an a ndii:

Xto'o ndu Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu' nduu' un', te yoo un', te ni yoo tu un', te kuaxi un'.

Taxi' ndu ña chindani un',

sakan' ña xa ni natiin un' ña ndiee' koo' chukuu',

te xa ni xa'a' un' xa'ndia chuun' un'.

¹⁸ Te ni nasaa' va ne yivi' iin yivi' xini nia yo'ó,

ndisu xa ni xaa kivi' ña sando'o' ña'a' un'.

Te xa ni xaa tu kivi' ña sana'má un' ne ni xi'i.

Te xa ni xaa tu kivi' ña viku'un ya'vi' ne xika' nuu' nuu' un',

ne ka'an tiakú tu'un un'

xiin' ne nduu' kuenta un',
 xiin' sakuu' ne xito' ka'nu' yo'ó,
 naa' ne ka'nu' nduu' nja,
 uun naa' ne nda'vi so'o nduu' nja,
 te xa ni xaa tu kivi' ña sandoñu'u' un' ne sanduxín iin yivi'.
 Sakan' ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

¹⁹ Sakan' te ni nunia' yukun' Ndiosí ña iin' ndivi'. Te tixin yukun' jaan' ndii, ni xini i iin' xatun' mii' naá kuento ña ni ndoo Ndiosí xiin' ne Israel. Te ni yi'e ñu'u' savi', te ni xini so'o i tachi' yu'u', te ni nde'i tu savi' jaan', te ni taan', te sakan' tu ni koyo i'in' na'nu'.

12

So'o ni xaa kuaku' kua'a chie koo' chukuu' xiin' iin ña'a'

¹ Sakan' te ni tuvi iin ña nia'á ndatun' va ndivi', suu ni xini i iin ña'a', ña' ni'nu' ñu'u', te ndu'u' yoo' xa'a' a', te ndu'u' iin corona, ña ni ku'a'a xiin' uxí uvi ta'an tiuun', xini' a'. ² Te ña' jaan' ndii, xa xito' kaku si'e a'. Xa'a' a jaan' na nde'í a', sakan' ña u'vi va xini a' ña kaku' si'e a' jaan'. ³ Sakan' te ni tuvi ndivi' inga ña nia'á, suu ni xini i iin kuaku' kua'a chie va, te uxá ta'an kuu' xini' ri', te uxí ta'an kuu' ndiki' ri', te ndu'u' iin corona i'in xini' ri' jaan'. ⁴ Te ni suku' su'ma' ri' ndee chaa' ta'vi' sava tiuun' ndiee' ndivi', te ni sakoyó ña'a' ri' ñu'u' iin yivi'. Te ni xikuiin kuaku' jaan' nuu' ña'a', ña' xito' kaku si'e jaan', te kivi ndikun kaxi' ri' si'e a' jaan' kii' tuvi ra. ⁵ Sakan' te ni kaku tiaa si'e a' te ka'ndia chuun' ndiee' ra nuu' sakuu' ne yivi' ndiee' iin yivi' xiin' ña nduu' ndee na itun' kaa. Te ni na'in Ndiosí si'e ña' jaan' ndee nuu' a mii' ndu'u' a nuu' tei ka'nu' a. ⁶ Te ni xinu ña'a' jaan' iin xaan' mii' ni xava'a Ndiosí xa'a' a' mii' ichi kaa'. Te ikan' koto ña'a' a iin mií uvi ciento uní xiko kivi'.

⁷ Te nī xa'a' yoo iin ñu'u ndivi'. Te ángele Miguel xiin' ángele nda'a' xa'a' a ndii, nī kunta'an' a xiin' kuaku' jaan' xiin' ángele nda'a' xa'a' ti' jaan'. ⁸ Ndisu nī kanando kuaku' jaan' xiin' nda'a' xa'a' ri' jaan'. Te nī kuvī ka kundu'u' ri' ndivi'. Te nī kuvī ka tu kundiee nda'a' xa'a' ri' jaan' ikan'. ⁹ Te nī xta'ni' kuaku' chie va jaan' ndivi' xiin' nda'a' xa'a' ri'. Te nī nama ri' nuu' ñu'u' iin yivi'. Te suvi ri' nduu' koo' yata' iin yivi', ti' nani' diablo, ña nduu' ña ndiva'a, te nani' tu ri' ña tiin' kuachi, te suvi tu ri' xini xa'an' sakuu' ne yivi' iin yivi'.

¹⁰ Sakan' te nī xini so'o i iin tachi' yu'u' ti'e' ndivi' ka'an ndii:

Vitin xa nī xaa ña sakakú Ndiosí ne nduu' kuenta a, te kumi' a sakuu' ña ndiee',

te xa'ndia chuun' a,

te sakan' tu vitin xa'ndia chuun' Cristo tianu' a kuenta a xiin' ndiee'.

Kuachi ndii xa nī xta'ni' Ndiosí ña tiin' kuachi ne ta'an' e', te nī skana' ña'a' a iin yivi'.

Ña jaan' ndii, nī tiin kuachi a ne jaan' nuu' Ndiosí nduvi' xiin' ñuu.

¹¹ Te ne jaan' ndii, nī kanando nia nuu' ña nī tiin kuachi ña'a' jaan'

xiin' ña ndiee' níi' Mbee Lulu, ña nī xitia xa'a' kuachi nia, xiin' ña ndixa, ña nī ndiee' yu'u' nia xa'a' a.

Te nī kundani kua'a' ka nia kivi' ñuu nia,

süu' jaan' ndii nī sanakua'a nia a,

te kuvī nia xa'a' ña ndixa jaan'.

¹² Sakan' na kuu' nakuatia' va ndo'ó, ña ndiee' ndivi' te va'a va kunj ndo'ó, ña ndiee' ndivi'.

Ndisu ndo'ó, ne ndiee' nuu' ñu'u' iin yivi'

xiin' ti' ñu'u' minj ka'nu' ndii, kundo'o ya'a ndo',

sakan' ña xa nī nuu ña ndiva'a mii' ndiee' ndo'.

Te xi'é xava'a a, sakan' ña xini a ña ndee ndia'vi' kivi' yoo nuu' a te koō a ñaa'.

Ni kachi a.

¹³ Te kii' ni xini kuaku' jaan' ña ni xta'ni' ri' ndivi', te ni nama ri' nuu' ñu'u' iin yivi' ndii, ni xa'a' ndikun ri' ña'a' ña' ni tui tiaa si'e jaan'. ¹⁴ Ndisu ña'a' jaan' ndii, ni natiin a' uvi ta'an ndixin na'nu' ndee naa ndixin iin tasu' chie va, te kuvi kuta'nu' a', te xaa a' mii' ichi kaa' mii' xika' nuu' kuaku' jaan', te ikan' koto ña'a' Ndiosí uni kuiya yoso' sava. ¹⁵ Sakan' te ni xatia kuaku' jaan' kua'a' va tikui xiin' yu'u' ri' ndee ni xkoō iin itia ka'nu' va xata' ña'a' jaan', ndiani te na'in ra' ña' jaan'. ¹⁶ Ndisu ñu'u' ni chindiee' ña'a' jaan', sakan' ña ni nunia' a, te ni ko'ni tikui itia, te ni xatia kuaku' jaan'. ¹⁷ Sakan' naa' ni nasaa' xava'a ka kuaku' jaan' ni xini ri' ña'a' jaan', te ni keta ri' ikan' te kua'an kunta'an' ri' xiin' siani' ña' jaan', ne kandixa' ña ka'an chuun' Ndiosí, te xika' ndaku tu nia nuu' ña ni ndiee yu'u' Jesús.

13

So'lo ni xaa uvi ta'an ti' nia'a

¹ Te ni xikuiin kuaku' jaan' yu'u' mini ka'nu'. Te ni xini i keta' iin ti' iyo va kaa' mini ka'nu' jaan', te yoo uxa ta'an xini' ri', te yoo tu uxu' ta'an ndiki' ri', te ndu'u' iin corona nuu' i'in ndiki' ri' jaan', te yoso' tu iin kivi' ña kania'a xa'a' Ndiosí i'in xini' ri'. ² Te ti' ni xini i jaan' ndii, naa kaa' ndika'a kaa' ri'. Te xa'a' ri' ndii, naa iin' xa'a' oso iin' a, te yu'u' ri' ndii, naa kaa' yu'u' león kaa' a. Te kuaku' ndii, ni taxu' ri' ña ndiee' ri' nuu' ti' jaan' xiin' mii' xa'ndia chuun' ri', te ni taxu' tu ri' kua'a' ndiee' ti' jaan'. ³ Te ni xini i ña kua'a' xava'a ni tuxu'vi iin xini' ti' iyo va kaa' jaan', ndee chaa' kuvi ri'. Ndisu ni nda'a ri', te ni nandanu' va sakuu' ne yivi' iin yivi' xikundikun nia xata' ti' jaan'. ⁴ Te ni xaka'nu'

sakuu' nia kuaku', ti' ni taxi ndiee' ti' iyo va kaa' jaan', te ni xaka'nu' tu nia ti' iyo va kaa' jaan' ka'an nia ndii:

—Ndiee' koo' chukuu' ti' iyo va kaa' kaa'. Te koo' ndee iin na kuvu kanando na'a' —ni kachi nia.

⁵ Te ti' iyo va kaa' jaan' ndii, ni natiin ri' ndiee' na ka'an nuunu' ri' xa'a' mii' ri', te kania'a ri' xa'a' Ndiosí. Te ni natiin tu ri' ndiee' te saa ri' ndee ka na kuni ri' nuu' nu'u' iin yivi' uvi xiko uvi yoo'. ⁶ Sakan' na ni xa'a' kania'a ri' xa'a' Ndiosí, xiin' xa'a' kivi' a, te ni kania'a tu ri' xa'a' mii' ndu'u' a ndivi', xiin' xa'a' sakuu' na ndiee' ndivi' jaan'. ⁷ Te ni natiin ri' ndiee' te kunta'an' ri' xiin' ne nduu' kuenta Ndiosí, te kanando na'a' ri'. Te ni natiin tu ri' ndiee' nuu' ti'vi' chie, xiin' nuu' nuu' ka'nu' xiin' nda'a' a, xiin' nuu' ne yoo tu'un mii', xiin' nuu' sakuu' nuu' ne yivi'. ⁸ Te sakuu' ne ndee kii' ni kua'a iin yivi' ni xikoso' kivi' nia nuu' tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' nuu' na koo' kivi' ndi'i' ndii, ni xaka'nu' nia ti' iyo va kaa' jaan'. Tutu jaan' ndii, kuenta Mbee Lulu, na ni xitia ni' xa'a' kuachi e', nduu' a. ⁹ Na taxi so'o sakuu' ndo'o, ne yoo so'o. ¹⁰ Te naa' yoo ka taxi' Ndiosí na saviku'un na'a' te yivi' ndii, suu saviku'un na'a' ra. Te yoo ka taxi' Ndiosí na ka'ni' na'a' te yivi' ndii, suu ka'ni' na'a' ra. Xa'a' kaa' na kuni a na kundieni yoo', ne nduu' kuenta a, te kaka ndaku e' ichi' a.

¹¹ Sakan' te ni xini i keta' inga ti' iyo va kaa' tixin nu'u'. Te yoo uvi ta'an ndiki' ri' naa iin' ndiki' iin mbee iin' a. Ndisu ka'an ti' jaan' ndee naa ka'an iin kuaku'. ¹² Te kumi' ti' jaan' sakuu' ndiee' ti' iyo va kaa', ti' nuu', te xaa' ri' chuun' nuu' ti' nuu' jaan'. Te kaviko' u'vi ri' ne yivi' iin yivi' na saka'nu' nia ti' nuu', ti' ni nda'a xini' mii' ni tuxu'vi xava'a jaan'. ¹³ Te ni xaa tu ti' uvi jaan' ki'in' chuun ka'nu' koo' chukuu' nuu' ne yivi', ndee nu'u' ni kiee ndivi' ni xaa ri', te ni koyo a nuu' nu'u' iin yivi' nuu' ne yivi'. ¹⁴ Te ni xini xa'an' ri' ne yivi' iin yivi' xiin' chuun ka'nu',

ña ni natiin ri' ndiee', te saa ri' nuu' ti' nuu' jaan'. Te ni ka'an chuun' ri' xiin' ne jaan' ña kasa'a nia iin ña niania' ti' nuu' jaan', ti' ndee chaa' kuvu' kuii xiin' ichi, ndisu ni xi'i ri'. ¹⁵ Te ni natiin ti' uvi jaan' ña ndiee' te satiaku ri' ña niania' ti' nuu' jaan', te ndee kuvu' ka'an a, te ka'an chuun' a te kuvu' sakuu' ne xiin' saka'nu' ña'a'. ¹⁶ Te ni kaviko' tu ri' sakuu' nuu' ne yivi' ña natiin nia iin tuni nda'a' kua'a nia uun ti'e' nia. Naa' ne ka'nu' nduu' nia uun naa' ne nda'vi so'o nduu' nia, naa' ne vika' nduu' nia uun naa' ne nda'vi kuu' nduu' nia, naa' ne xika' ndika' nduu' nia uun naa' ne xiko' ni'i' iin xto'o nduu' nia. ¹⁷ Te naa' koo' tuni jaan' kumi' nia ndii, kuvu' sata' nia ni ndee kuvu' tu xiko' ndee iin nia ña'a. Süu' jaan' ndii ne kumi' tuni jaan' ña nduu' kivi' ti' iyo va kaa' jaan' uun número kivi' ri' kuiti' kuvu' saa ña jaan'. ¹⁸ Ña xini tuni ña taxi' Ndiosí kuni te kuvu' kundani e' ña yo'o'. Yoo ka kumi' ña xini tuni jaan' ndii, na tava' nia kuenta te kuni nia saa keta' número ti' jaan'. Te número ri' jaan' ndii, ndee naa iin número te yivi' nduu' a. Iñu ciento un xiko iñu nduu' a.

14

Xita' te ciento uvi xiko kumi' mii' nuu' Ndiosí xiin' nuu' Mbee Lulu

¹ Sakan' te ni xini i iin' ña nduu' Mbee Lulu jaan' xini' iku' Sión. Te ita' tu ciento uvi xiko kumi' mií te yivi' xiin' a. Te jaan' ndii, yoso' kivi' Mbee Lulu jaan' xiin' kivi' yuva' a ti'e' ra'. ² Te ni xini so'o i iin tachi' yu'u' ti'e' va ña kiee' ndivi', ndee naa tisó kua'an kua'a' va tikui, uun ndee naa ni'i' nde'í savi' vi' ni'i' a. Te tachi' yu'u' jaan' ndii, ndusu a ndee naa kij' xandaa' kua'a' koo' chukuu' ne yivi' ñuu' ña nani' arpa. ³ Te xita' te jaan' iin yaa xaa' nuu' a mii' xa'ndia chuun' Ndiosí, xiin' nuu' kumi' saa' ña tiaku, te sakan' tu nuu' ña xixa jaan'. Koo' xachi' nia ni kuvu' kata

yaa jaan'. Süü' jaan' ndii te ciento uvi xiko kumi' mii' te xa ni sakakú Ndiosí nuu' ñu'u' iin yivi' jaan' kuiti' kuvi xita' a. ⁴ Te te jaan' ndii, ni satívi' xiin' mii' ra xiin' ña'a', sakan' ña ni tondia ra ña'a'. Te ndikún ra Mbee Lulu jaan' mii' ka kua'an a. Te ni sakakú ña'a' Ndiosí tein ne yivi' iin yivi' te kunduü ra ndee naa tumani' nuu' nditia a xiin' nditia Mbee Lulu jaan'. ⁵ Te ni ndee ni ka'an tu ra tun vixi. Te te ndoo nduu' ra nuu' Ndiosí.

Taxi' uní ta'an ángele tu'un Ndiosí nuu' ne yivi'

⁶ Te ni xini i ta'nu' inga ángele sukun va ndivi', ña ni'i' tu'un va'a, ña yoo ndee ndi'i' ni kivi'. Te ka'an ndoso' a ña jaan' nuu' ne ndiee' nuu' ñu'u' iin yivi'. Naa kuu' nuu' sakuu' nuu' ne yivi', xiin' nuu' ne nduu' ti'vi' chie, xiin' nuu' ne yoo tu'un mii', xiin' ñuu ka'nu' xiin' nda'a' a. ⁷ Te ti'e' ka'an a ndii:

—Kuyi'vi ndo' Ndiosí, te koto ka'nu' ndo' a. Sakan' ña xa ni xaa kivi' ña sana'má a ne yivi'. Sakan' na kuii' saka'nu' ndo' ña jaan', ña ni xa'a ndivi', xiin' ñu'u' iin yivi', xiin' miji ka'nu', xiin' tiko'yo' —ni kachi ángele jaan'.

⁸ Sakan' te ni ndikun ña'a' ángele ña uvi ka'an a ndii:

—Xa ni nduxin ñuu ka'nu' Babilonia, xa ni nduxin a. Sakan' ña ne ni ndiee' ñuu jaan' ni satívi' sakuu' ne ndiee' iin yivi' xa'a' a ña xaa' nia ndee naa xaa' iin ña'a', ña' xiin, ña' küni viko ni'i' xiin' mii' nuu' ña jaan' —ni kachi a.

⁹ Sakan' te ni ndikun tu ángele ña uní ka'an ti'e' a ndii:

—Yoo ka saka'nu' ti' iyo va kaa' jaan', xiin' ña niania' ri', te natijn nia tuni ri' ti'e' nia uun nda'a' nia ndii, ¹⁰ kuni a ña ko'o nia vino uva, te' nduu' ña xi'é va Ndiosí xini a ne jaan'. Sakan' ña katia ña xi'é a jaan' xata' ne jaan', te kundo'o ndiee' va nia xiin' ñu'u', xiin' azufre nuu' ángele, ña xika' nuu' nuu' a, te kundo'o tu nia nuu' Mbee Lulu jaan'. ¹¹ Te ñu'ma, ña kiee' mii' ñu'u' nia tundo'o' jaan' ndii, kiee' te kiee' a ndee ndi'i' ni kivi'. Sakan' ña ni

xaka'nu' nia ti' iyō va kaa' jaan' xiin' ña niania' ri', te ni natiiñ tu nia tuni kivi' ri'. Te kōo' kivi' nandiee' nia nduvi' xiin' nii' ñuu nuu' tundo'o' jaan'. ¹² Xa'a' a kaa' na kuni' a ña kundieni yoo' ne nduu' kuenta a, ne saxinú ña ka'án chuun' Ndiosí, te xika' ni'i e' ichi' Jesús —ni kachi ángele ña uni jaan'.

¹³ Te ni xini so'o i iin tachi' yu'u' ña keta' ndee ndivi' ka'án xiin' i ndii:

—Ke'i un' ña yo'o': “Ndee vitin, te ndee amaa ka ndii, sañu'u' va xto'o e' ne xika' nuu' nuu' a ndee kivi nia” —ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

Te ni ka'an Espiritu ndii:

—Ña ndaku nduu' a. Nandiee' nia nuu' chuun vie, ña ni xaa nia, kuachi ndii kiee va'a nia xa'a' chuun va'a ña ni xaa nia —ni kachi Espiritu.

Nakaya ángele ña savi' nuu' ñu'u' iin yivi' trigo xiin' uva

¹⁴ Te ni xito i, te ni xini i iin viko' yaa. Te nuu' viko' jaan' ndu'u' iin ña kaa' ndee naa ña nduu' tu te yivi'. Te ndu'u' iin corona oro xini' a. Te tiin' a iin ichi ki'i' xiin' va. ¹⁵ Sakan' te ni keta inga ángele yukun' ña iin' ndivi', te ti'e' ka'án a xiin' ña ndu'u' nuu' viko' jaan' ndii:

—Xa'a' kii' un' ka'ndia un' ña savi' xiin' ichi ki'i' un' ñaa', sakan' ña xa xixa ña savi' nuu' ñu'u' iin yivi' te xa ni xaa kivi' ña nakaya un' —ni kachi ángele jaan' xiin' a.

¹⁶ Sakan' te ni xa'ndia ña ndu'u' nuu' viko' xiin' ichi ki'i' a ña savi' jaan' nuu' ñu'u' iin yivi', te ni nakaya ña'a' a.

¹⁷ Sakan' te ni xini i ni keta inga ángele yukun' ña iin' ndivi'. Te ni'i' tu a jaan' iin ichi ki'i' xiin' va. ¹⁸ Te ni keta ka inga ángele nuu' a mii' nasoko' ne yivi' ña'a' nuu' Ndiosí. Te kumi' ña jaan' ndiee' nuu' ñu'u'. Te ti'e' va ni ka'an a xiin' ángele ña tiin' ichi ki'i' xiin' jaan' ndii:

—Xiin' ichi un' ñaa' ka'ndia un' i'in yutu uva xa'a' ña tata iin yivi', sakan' ña xa ni xixa uva jaan' —ni kachi ángele jaan'.

¹⁹ Ikan' te ni xa'a' ángele jaan' xa'ndia a yutu uva jaan' xiin' ichi ki'i' a jaan' nuu' ñu'u' iin yivi', te ko'ni ña'a' a mii' xe'ni ña'a' a, ña nduu' ña xi'é va Ndiosí. ²⁰ Te ni xe'ni ángele jaan' uva jaan' nuu' ñuu, te ki'i' ni xe'ni ña'a' a ndii, ni kiee kua'a' níi', te ni kaa a ndee yatin yu'u' iin kuei, te ni kiku a yatin' uni ciento kilómetro.

15

Uxa ta'an ángele ña ni'i' uxa ta'an kui'e ña so'o' ndi'i'

¹ Ikan' te ni xini i ndivi' inga ña nia'á ka'nu' koo' chukuu' ña sanandani yoo ka. Ni yoo uxa ta'an ángele, te ni'i' a uxa ta'an kui'e ña so'o' ndi'i', te xiin' ña jaan' saxinu Ndiosí ña xi'é a xini a ne yivi'. ² Ni xini tu i kandu'u' iin ña kaa' ndee naa mini chie, te tuvi' kaxi' a ndee naa yuu' tata, te ndee naa kiee' ñu'u' nuu' a. Te ni xini tu i ne ni kanando nuu' ti' iyo va kaa' jaan', xiin' ña niania' ri', te ni natiin tu nia número kivi' ri'. Te ne jaan' ndii, ita' nia nuu' mini jaan' tiin' i'in nia ñuu' ña nani' arpa, ña ni taxi Ndiosí nda'a' nia. ³ Te xita' nia yaa ña ni xita Moisés, te ni xika nuu' nuu' Ndiosí, te nduu' tu a yaa Mbee Lulu. Ka'an nia ndii:

Xto'o ndu Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu' nduu' un',

Ña ka'nu' va nduu' ña xaa' un', te ndatun' va a.

Ña ndaku va nduu' ichi un', te ña ndixa nduu' a.

Te xa'ndia chuun' nuu' ne yivi' iin yivi' nduu' un'.

⁴ Te kuní a ña kuyi'vi sakuu' ne yivi' yo'ó,

te koto ka'nu' nia yo'ó, Ndiosí kua'a.

Kuachi ndii iin ndaa' yo'ó kuiti' nduu' ña ndoo ndi'i,

xa'a' a jaan' na sakuu' ne yivi' iin yivi' kixin nuu' un', te

saka'nu' nia yo'ó,

sakan' ña ni nia'a un' ña xachuun' ndaku va un'.
Yaa jaan' xita' ne jaan'.

⁵ Ndi'i jaan', te ni xito i, te ni xini i ña ni nunia' yukun' toto ña iin' ndivi', mii' iin' ña nia'á ña ni taxi Ndiosí kuento a xa'a' ña saa a xa'a' e'. ⁶ Te tixin yukun' jaan' ni kiee uxa saa' ángele ni'i' a uxa ta'an kui'e jaan'. Te ángele jaan' ndii, ni'nu' a toto yaa nani' xiñu. Te kanu' iin' toto ña ni kua'a xiin' yu'va oro tia'ni a. ⁷ Sakan' te ni taxi iin' ña tiaku, ña kumi' jaan', nda'a' i'in' ángele jaan' iin' ko'o' oro ña ñu'u' chitu' vi' ña xi'é va Ndiosí, ña yoo tiaku ndee ndi'i' ni kivi'. ⁸ Te ni chitu' va tixin yukun' jaan' xiin' ñu'ma ña ni kiee mii' nia'á ña ka'nu' Ndiosí xiin' ña ndiee' a. Te koo' kuvi' ndi'vi' tixin yukun' jaan' xa'a' ñu'ma jaan' ndee ndi'i' xaxa' uxa saa' ángele jaan' uxa saa' kui'e jaan'.

16

So'o ni xaa a kii' ni xatia uxa saa' ángele jaan' ña ñu'u' ko'o' a

¹ Sakan' te ni xini so'o i iin' tachi' yu'u' ti'e' ña ni keta tixin yukun' jaan'. Te ni ka'an a xiin' uxa saa' ángele jaan' ndii:

—Kua'an ndo' te katia ndo' ña xi'é Ndiosí, ña ñu'u' ko'o' ñaa', nuu' ñu'u' iin' yivi' —ni kachi' tachi' yu'u' jaan'.

² Te ni xa'an ángele ña iin, te ni xatia a ña ñu'u' ko'o' a nuu' ñu'u' iin' yivi'. Ña jaan' na kiii' ni kiee ta'a xatu ña kiji va iin' iin' ne ni natiin tuni' ti' iyo va kaa' jaan', te ni xaka'nu' nia ña niania' ri'.

³ Te ni xa'an ángele ña uvi, te ni xatia a ña ñu'u' ko'o' a nuu' mini' ka'nu'. Ña jaan' na kiii' ni nandu'u ra' ní' ne ni xi'i, te ni xi'i sakuu' ti' ñu'u' tikui jaan'.

⁴ Te ni xa'an ángele ña uni, te ni xatia a ña ñu'u' ko'o' a nuu' sakuu' itia xiin' sakuu' tiko'yo'. Ña jaan' na kiii'

n̄i n̄anduū t̄u te' jaan' n̄íi'. ⁵ Sakan' te n̄i xini so' o i ka'án ángele ña xito' t̄ikui iin yivi' ndii:

—Tákui'e, ña ndaku nduu' un', te yoo un', te n̄i yoo un', ña ndoo ndi'i nduu' un', sakan' ña katun' ndaku un' ne kaa' kii' xaa' un' ña kaa'. ⁶ Kuachi ndii ne kaa' n̄i xatia n̄íi' ne nduu' kuenta un' xiin' n̄íi' ne n̄i ka'an tiakú tu'un un'. Sakan' na kuu' taxi' un' n̄íi' ko' o ña. Sakan' ña xata'an ña natiin' ña tundo' o' kaa' —n̄i kachi ángele xiin' a.

⁷ Sakan' te n̄i xini so' o t̄u i inga tachi' yu'u' ña n̄i keta mii' nasoko' ne yivi' ña'a nuu' Ndiosí ka'án a ndii:

—Xto' o ndu Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu' nduu' un', te ña ndixa xiin' ña ndaku xaa' un' kii' sana'má un' ne jaan' —n̄i kachi a.

⁸ Te n̄i xa'an ángele ña kumi', te n̄i xatia a ña ñu'u' ko' o' a nuu' ñu'u'. Ña jaan' na kuu' n̄i xa'a' xa'mi' a ne yivi' iin yivi' xiin' ñu'u' a. ⁹ Te sakuu' ne n̄i xixi xiin' ñu'u' ña i'ni' va jaan' ndii, n̄i kanja'a ña xa'a' Ndiosí, ña kumi' ndiee' nuu' kui'e jaan', te n̄i nama ña nimá ña te saka'nu' ña'a' ña.

¹⁰ Te n̄i xa'an ángele ña u'un, te n̄i xatia a ña ñu'u' ko' o' a nuu' a mii' xa'ndia chuun' ti' iyo va kaa' jaan'. Ña jaan' na kuu' n̄i kuu iin yavi' mii' xa'ndia chuun' ti' jaan'. Te n̄i xaxi'i' ne yivi' yaa' ña xa'a' ña u'vi' ndo' o' ña. ¹¹ Te n̄i kanja'a ña xa'a' Ndiosí ndu'u' ndivi' xa'a' ña u'vi' ndo' o' ña xiin' xa'a' ta'a jaan'. Ndisu n̄i nama ña nimá ña te nakoo ña ña ña'a' ña xaa' ña.

¹² Te n̄i xa'an ángele ña iñu, te n̄i xatia a ña ñu'u' ko' o' a itia ka'nu' ña nani' Éufrates. Ña jaan' na kuu' n̄i ndoko t̄ikui itia jaan', te kuvi xka'ndia te xa'ndia chuun' kuu' nuu' xiin' te xiin' ra ikan', te kuaxi mii' keta' ñu'u'. ¹³ Sakan' te n̄i xini i unj ta'an espíritu k̄ini, ña iin' ndee' naa sa'va, kiee' a yu'u' kuaku' jaan', xiin' yu'u' ti' iyo va kaa', ti' kuu' nuu', xiin' yu'u' te ka'án tiakú tun vixi. ¹⁴ Te espíritu

kini jaan' ndii, ña ndiva'a nduu' a, te yoo ndiee' a te xaa' a chuun ka'nu'. Te kua'an a nuu' sakuu' ne xa'ndia chuun' kuu' nuu', ne ndiee' kanii' iin yivi', te sanduiin' a ne jaan', te kunta'an' nia xiin' Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu', kivi' chie so'o' ndi'i'.

15 Ka'án xto'o e' ndii: “Chuun xa'a' va ndo', yu'u ndii, kixin i kii' koo' a naá nimá ndo' ndee naa xaa' te kui'na'. Te sañu'u' va Ndiosí ne xito' xiin' mii', te yoo tu'va nia xiin' toto nia, koto ka kaka iin' vichi' nia, te kuchani nia nuu' ne yivi'”, kachi a.

16 Te ni kaya espíritu kini jaan' te xa'ndia chuun' jaan' iin xaan' mii' nani' Armagedón xiin' tu'un hebreo.

17 Sakan' te ni xatia ángele, ña uxa, ña ñu'u' ko'o' a tein tachi'. Sakan' te ni ka'an ti'e' iin tachi' yu'u' ña keta' nuu' tei ka'nu' tun' iin' tixin yukun' ña iin' ndivi' ndii:

—Xa ni xinu a —ni kachi a.

18 Sakan' te ni kiee ñu'u' savi' ndiee' va, te ni ka'an ki'in' tachi' yu'u', te ti'e' va ni nde'i savi', te sakan' tu ndiee' xava'a ni taan ñu'u' iin yivi'. Te koo' kivi' ni taan saa ni taan kivi' jaan' ndee kii' ni xikoo ne yivi' iin yivi'. 19 Sakan' na ni ndata' ñuu ka'nu' uni ta'an tu'un', te ni ndoñu'u' sakuu' ñuu ña yoo nuu' ñu'u' iin yivi'. Te ni naka'an' tu Ndiosí xa'a' ñuu ka'nu' Babilonia te sako'o' ndi'i' a ne jaan' vino, te ka'án ndiaa xa'a' tundo'o' ña sando'o' a ne jaan' xa'a' ña xi'é va a xini ña'a' a. 20 Te ni ndoñu'u' tu sakuu' ñu'u' ña ñu'u' i'nu ma'in' mini ka'nu', xiin' sakuu' iku' ña ita' nuu' ñu'u'. 21 Te ndee ndivi' ni kiee kua'a' va i'in' na'nu' ña vie ndee uvi xiko kilo, te ni koyo a siki' ne yivi', ndisu ni kania'a ndi'i' nia xa'a' Ndiosí xa'a' tundo'o' chie ña sando'o' ña'a' a jaan', sakan' ña iin tundo'o' kini va nduu' a.

17

Yo'o' ka'án iin ángele ndee ña kuni kachi a ña ni xini Juan yoso' iin ña'a' kochi' kua'a iyo va kaa'

¹ Sakan' te ni kuyatın iin ángele ña ndiaka' ta'an' xiin' ña uxá ta'an ña ni ni'í ko'ó' jaan', te ni ka'an a xiin' i ndii:

—To'ó' xiin' i, te nia'a i yo'ó ndee nuu' tundo'ó' san-do'ó' Ndiosí ña'a', ña' ka'nu', ña' xín, te ndu'u' a nuu' kua'a' tikiui. ² Te ña' jaan' ni nduu' musa sakuu' te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi'. Te ne yivi' iin yivi' ndii, ndee naa ne xini nduu' nia xa'a' a ña ni xaa nia ña xín naa ña xaa' ña' jaan' —ni kachi ángele jaan'.

³ Sakan' te ni nia'a Espiritu iin ña satuví nuu' i, ña ndiaka' ángele jaan' yu'u ndee ni xaa ndu iin xaan' mii' ichi kaa'. Te ni xini i iin ña'a' ña' yoso' iin ti' kua'a ndukun' iyo va kaa'. Te ti' jaan' ndii, yoso' kanii' iin' ri' kua'a' kivi' ña kania'a xa'a' Ndiosí. Te yoo uxá ta'an xini' ri', te yoo tu uxí ta'an ndiki' ri'. ⁴ Te ña'a' jaan' ndii, ni'nu' a' toto ndukun' xiin' ña kua'a ndukun'. Te tití a' xiin' ña kua'a xiin' oro, xiin' kua'a' nuu' yuu' xiñu ña ndiaa ya'vi' koo' chukuu', xiin' yuu' yi'é, xiin' ña nani' perla. Te ni'i' a' iin yaxin' ña ni kua'a' xiin' oro mii' ñu'u' kua'a' ña nia'a xiin' ña kini' iin', ña nduu' ña xín ña ni xaa a' xiin' ne yivi'. ⁵ Te yoso' iin kivi' si'e ti'e' a' ka'án a ndii: “Ka'nu' va nduu' ñuu Babilonia, te nduu' a si'i' sakuu' ña'a' ña' xiko' xiin' mii', te kandu'u' a' xiin' te yivi'. Te nduu' a xa'ndu sakuu' kuachi ña kini' iin' ña xaa' ne yivi' iin yivi'”, kivi' jaan' yoso' ti'e' a'. ⁶ Te ni xini i ña xini ña'a' jaan' xiin' ní' ne nduu' kuenta Ndiosí, xiin' ní' ne ni xi'i' xa'a' a ña ni ndiee yu'u' va nia xa'a' Jesús. Te ki' ni xini ña'a' i ndii, ni nandaní xava'a i.

⁷ Te ni ka'an ángele jaan' xiin' i ndii:

—Nandaní un'. Yu'u sakuni' yo'ó ña si'e xa'a' ña'a' kaa' xiin' xa'a' ti' iyo va kaa', ti' yoso' a' kaa', ti' kumi uxá ta'an xini' xiin' uxí ta'an ndiki'. ⁸ Te ti' iyo va kaa', ti' ni xini

un' jaan' ndii, ni yoo ri', ndisu vitin ndii, koo' ka ri', te xa xito' keta kuu ni tukuu ri' yavi kunu va jaan', te ku'un ri' mii' ndoñu'u' ri'. Te sakuu' ne ndee kii' ni kua'a iin yivi' ni xikoso' kivi' nia nuu' tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' nuu' ña koo' kivi' ndi'i' ndii, nandan va nia kii' kuni nia ti' jaan', sakan' ña ni yoo ri', te koo' ri' vitin, ndisu tuvi ka ri'.⁹ Ña xini tuni kuni te kuvi kundani e' ña yo'o'. Uxa ta'an xini' ti' jaan' ndii, ka'an ndiaa a xa'a' uxa ta'an xiki' mii' ndu'u' ña'a' jaan',¹⁰ te ka'an ndiaa tu uxa ta'an xini' jaan' xa'a' uxa ta'an te xa'ndia chuun' kuu' nuu'. U'un ta'an te xa'ndia chuun' jaan' ndii, xa ni xi'i ra, te iin ra xa'ndia chuun' ka vitin, te inga ra ndii, tia'an kixin ra. Ndisu kii' kixin te jaan' ndii, iin xa'a' kuiti' ka'ndia chuun' ra.¹¹ Te ti' iyo va kaa' jaan', ti' ni yoo, ndisu koo' ri' vitin ndii, ka'an ndiaa a xa'a' iin te ka'ndia chuun' te unia, ndisu iin nduu' ra xiin' te uxa ta'an jaan'. Te ku'un ra, te ndoñu'u' ra.¹² Te ndiki', ña uxi ta'an ña ni xini un' jaan' ndii, ka'an ndiaa a xa'a' te uxi ta'an te tia'an ka'ndia chuun' kuu' nuu'. Ndisu natiiin ra ndiee' te ka'ndia chuun' inga' ra xiin' ti' jaan' iin xa'a' sie kuiti'.¹³ Te nduiin kuento te jaan' ña taxi ra ña ndiee' ra xiin' ndiee' ra nuu' ti' jaan'.¹⁴ Te ti' jaan' xiin' te jaan' ndii, kuun ta'an' ra xiin' Mbee Lulu, ndisu kanando Mbee Lulu jaan' xiin' ne ndikun ichi' a nuu' ti' jaan', sakan' ña xto'o ka'nu' ka nduu' a te sakan' sakuu' xto'o, te ña ka'nu' ka nduu' tu a te sakan' sakuu' te xa'ndia chuun' kuu' nuu'. Te ne ndikun ichi' a nduu' ne ni kana Ndiosí, ne ni nakaxin a te xika' ndaku nia nuu' a —ni kachi ángele jaan' xiin' i.

¹⁵ Te ni ka'an tu ángele jaan' xiin' i ndii:

—Te tikui, te ni xini un' mii' kandu'u' ña'a' ña' xiko' xiin' mii' jaan' ndii, ka'an ndiaa ra' xa'a' sakuu' nuu' ka'nu' xiin' nda'a' a, xiin' xa'a' ne kua'a' koo' chukuu' ne ndiee' iin yivi', xiin' xa'a' sakuu' nuu' ne yivi', xiin' xa'a' sakuu'

ne yoo tu'un mii'. ¹⁶ Te ti' iyo va kaa' jaan' xiin' uxí ta'an ndiki' ri', ña ni xini un' jaan' ndii, kundasi' a ña'a' ña' xiko' xiin' mii' jaan'. Te sakui'na' a sakuu' ña nduu' kuenta a', te tava' a toto a' ndee kuu iin' vichi' a'. Te kaxi' a ñu'u' nde'i a', te ka'mi a ña' jaan' xiin' ñu'u'. ¹⁷ Kuachi' ndii mii' Ndiosí ni saka'án nimá ña jaan' te saa a ña ni chituní Ndiosí. Sakan' na kuii' nakuiin yu'u' a ña taxi' a ña ndiee' a nuu' ti' jaan' ndee xinu ña ka'án tu'un Ndiosí. ¹⁸ Te ña'a' jaan' ndii, ka'án ndiaa a' xa'a' ñuu ka'nu', mii' yoo te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' i'in te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi'.

18

Sq'o saa a kij' ndoñu'u' ñuu Babilonia

¹ Te kii' ndi'i ni xini i ña jaan' ndii, ni xini i ña kuaxi nuu inga ángele ndiee' koo' chukuu' ndivi', te ni yi'e kanii' iin yivi' ni xaa ña ndatun' a jaan'. ² Te ti'e' va ni ka'an a ndii:

—¡Xa ni nduxin ñuu ka'nu' Babilonia, xa ni nduxin a! Te vitin ndii mii' ndiee' ña ndiva'a ni nanduú a, te ni nanduú tu a mii' ñu'u' espíritu ña ndiva'a jaan'. Te ni nanduú ni tu a mii' ndiee' sakuu' nuu' saa kiní va iin', ti' ndasi' e' kaxi' e'. ³ Ni sanduxín Ndiosí ne ndiee' ñuu jaan', kuachi' ndii suvi nia ni xaa sakan', te ni xaa sakuu' ne yivi' iin yivi' sakuu' nuu' ña xiín. Sakan' ña ndee naa ni sako'o' ne jaan' ne yivi' jaan' vino xatu va, te ni xini va nia xiin' ne jaan'. Te sakan' tu sakuu' te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi' ndii, ni xaa ra ña xiín xiin' ne ñuu jaan', sakan' ña ni nduiin ra xiin' ne jaan' xiin' kuachi' ña xaa' nia. Te sakuu' ne naxiko' ña'a' iin yivi' ndii, ni kuvika' va nia ni xaa ne ñuu jaan' xa'a' a ña ni xa'ni' ndii' ne jaan' xu'un' xa'a' a ña kuni koo ndatun' nia —ni kachi ángele jaan'.

⁴ Sakan' te ni xini so'o i tuku tachi' yu'u' ña ni keta ndivi' ka'an a ndii:

—Ne kua'a i, kiee ndo' ñuu Babilonia ñaa', te saa ndo' kuachi ña xaa' ne jaan' te sando'o' tu i ndo'ó xiin' tundo'o' chie ña natiin ne jaan'. ⁵ Kuachi ndii xa kua'a' va kuachi ni xaa nia, te ndee ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí ni naxaa a. Te xa ni xaa kivi' ña sando'o' ña'a' a xa'a' sakuu' kuachi nia jaan'. ⁶ Sakan' na kuu', saa nii' ni xaa nia xiin' ne yivi' ndii, nii' sakan' na kundo'o' nia. Te na nacha'vi nia saa nii' ni xaa nia ña nia'a. Na kutu' kati'i' yaxin' mii' nia xiin' te' uva va saa nii' ni xaa nia ña nia'a jaan'. ⁷ Saa nii' kua'a' ni xika ñuñu' ne jaan', xiin' saa nii' kua'a' ni xika sii' nia'a nia ndii, nii' sakan' na kundo'o' u'vi nia, te nii' sakan' tu na kuaku u'vi nia. Sakan' ña ka'an ne jaan' xiin' nimá nia ndii: “Xa'ndia chuun' e' nuu' sakuu' ne ndiee' iin yivi' ndee naa iin te xa'ndia chuun' kuu' nuu', te kuäsa' tu ndo'o' e' ndee naa iin ña' kuaan', te ni ndee köo' tu kivi' kusuchi' ini e'”, kachi nia xiin' nimá nia. ⁸ Xa'a' a jaan' na iin xaa ki'i' kuiti' sakuu' ña kundo'o' nia, koo ña kuví nia, koo tu ña kusuchi' ini nia, te koo ni tu soko, te koko tu ñuu nia. Sakan' ña xto'o' e' Ndiosí, ña sana'má ña'a' ndii, ndiee' koo' chukuu' a.

⁹ Te kij' kuni te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi' ñu'ma ña xixí ñuu Babilonia jaan' ndii, kusuchi' va ini ra, te kuaku u'vi tu ra. Sakan' ña ni xaa te jaan' kuachi ka'an ñuu jaan', te ni xika sii' nia'a tu ra ikan'. ¹⁰ Te xa'a' a ña yi'vi ra kundo'o' na ra xiin' ñuu jaan' ndii, ndee ndoso' kuita ra, te ka'an ra ndii:

—Xa nda'vi, xa nda'vi kuu' ne ndiee' ñuu ka'nu' Babilonia kaa', ñuu ne ni kumi' ña ndiee'. Iin ni xaa ki'i' kuiti' ña ni sando'o' ña'a' Ndiosí —kachi ra.

¹¹ Te ne naxiko' ña'a iin yivi' ndii, kusuchi' tu ini nia, te kuaku u'vi tu nia xa'a' ne ni ndiee ñuu jaan', sakan' ña köo' ka ne sata' kua'a' ña'a ña ya'vi ña xiko' nia, ¹² naa

kuu' oro, xiin' plata, xiin' kua'a' nuu' yuu' xiñu ña ndiaa ya'vi', xiin' yuu' yi'é ña nani' perla. Naa kuu' ki'in' nuu' toto ndatun' va, naa kuu' toto yaa va, xiin' toto ndukun', xiin' toto kua'a ndukun', xiin' toto ya'vi' va ña nani' seda. Te kōo' ka ne sata' tu kua'a' ña'a ña ya'vi' ña xiko' nia, naa kuu' vitu' xavixín', xiin' sakuu' ña'a ña kua'a xiin' ndiki' nuu' elefante, xiin' vitu' ya'vi' va, xiin' kaa, xiin' kaa kua'a, xiin' kaa ti'e' va, xiin' yuu' ña nani' mármol. ¹³ Te kōo' ka tu ne sata' ña'a kua'a' ña ya'vi' ña xiko' nia, naa kuu' sakuu' ña xaa' asin' ña xaxi', naa kuu' canela, xiin' sakuu' ña xavixín', naa kuu' suxa chu'ma, xiin' ña xavixín' ña nani' mirra, xiin' ki'in' nuu' ka tikui xavixín' ya'vi'. Te kōo' ka ne sata' tu ña'a nia, naa kuu' vino, xiin' xa'an oliva, xiin' yuchi' xita' va'a ña ndi'i va, xiin' ndikin' trigo, naa kuu' sindiki', xiin' mbee, xiin' kuei, xiin' carreta tun' kañuu' kuei, xiin' ndee ne yivi', ne ni ke'vi' xachuun' nuu' iin xto'o. ¹⁴ Te ni ka'an tu tachi' yu'u' jaan' ndii:

—Kōo' ka ña va'a ña ndioo' ini va ndo' xa'a' kumi' ndo', xa ni ndoñu'u' sakuu' ña ndatun' xiin' ña vika' nuu' ndo'. Te kōo' kivi' natijn xachi' ka ndo' ña ndioo' ini va ndo' xa'a' jaan' —ni kachi a.

¹⁵ Te ndee xika' kuita tu ne naxiko' jaan', ne ni kuvika' xa'a' ne ndiee' ñuu jaan', xa'a' a ña yi'vi va tu nia ña kundo'o nia xiin' ne ndiee' ñuu jaan'. Te kusuchi' ini nia te kuaku u'vi nia, ¹⁶ te ka'an tu nia ndii:

—Xa nda'vi, xa nda'vi kuu' ne ni ndiee' ñuu ka'nu', mii' ni ndiee' ne ni ni'nu toto ndatun' va, xiin' toto yaa va, xiin' toto ndukun', xiin' toto kua'a ndukun'. Te ni titi' nia xiin' ña kua'a xiin' oro, xiin' ña kua'a xiin' yuu' xiñu ña ndiaa ya'vi' va, xiin' yuu' yi'é ña nani' perla. ¹⁷ Te iin ni xaa ki'i' kuiti' ña ni ndoñu'u' ña vika' nia —kachi ne jaan'.

Te sakan' tu sakuu' te satuvi' tundoo' na'nu', tun' kua'an nuu' mini ka'nu', xiin' ne cha'vi xa'a' a ña kua'an nia xiin' nu', xiin' te xachuun' nuu' nu', xiin' ne ki'in'

xu'un' ña xachuun' nia nuu' minj ka'nu' jaan' ndii, kuṭa tu ne jaan' ndee xika' va, ¹⁸ te kij' kuni ne jaan' ñu'ma ña xixi' ñuu jaan' ndii, ka'an ti'e' nia ndii:

—Köo' xachi' ka iin ñuu ka'nu' ndee naa ñuu kaa' —kachi nia.

¹⁹ Te saka' nia yaka' xini' nia, te nde'i ti'e' nia, te kuaku nia, te ka'an nda'vi nia ndii:

—Xa nda'vi, xa nda'vi kuu' ne ndiee' ñuu ka'nu' kaa', sakan' ña xiin' ña vika' nia ni kuvika' sakuu' ne kumi' tundoo'. Ndisu iin ni xaa ki'i' kuṭi' ña ni ndoñu'u' ña vika' nia —kachi nia.

²⁰ Te ndo'ó, ña ndiee' ndivi', ne nduu' kuenta Ndiosí, xiin' te ni tianu' Jesús sanía'á ichi' a, xiin' ne ni ka'an tiakú tu'un a ndii, na nakuatia' na nimá ndo'. Kuachi ndii xa ni kendaria' ya'vi' Ndiosí nuu' ne ndiee' ñuu jaan' xa'a' kuachi nia ña ni sando'o' nia ndo'ó, ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

²¹ Sakan' te ni ndoni'i iin ángele ndiee' va iin yuu' chie va, ña kaa' ndee naa yuu' molino, te ni skana' ña'a' a tixin minj ka'nu', te ni ka'an a ndii:

—Nii' sakan' yachi' va ndoñu'u' ñuu ka'nu' Babilonia, te küni xachi' ka ña'a' ne yivi'. ²² Te küni so'o ka ne yivi' ndee iin yaa ñuu jaan', naa kuu' ña xandaa' te yivi' ñuu', naa kuu' ña xita' ne yivi', naa kuu' ña tivi ra tun' yoo', naa kuu' ndusu ndachuun'. Te köo' ka ne chuun va nuu' ña xa'a nia xiin' nda'a' nia. Te ni ndee kütiaku ka tu ni'i' ña ndiko ne ndiee' ñuu jaan'. ²³ Te kötuun ka kaa tuún ñuu jaan'. Te köo' ka ne tunda'á' ñuu jaan'. Kuachi ndii, ne ni sata' ña'a' ñuu ndo' jaan', te naxiko' nia, ni nduu ne ndiee' ka iin kanii' iin yivi'. Te ni xini' xa'an' ndo' xiin' ña kuini' ndo' sakuu' ne yivi' iin yivi'. ²⁴ Te ne ni ndiee' ñuu jaan' ni xa'ni' ne ni ka'an tiakú tu'un Ndiosí, xiin' sava ka ne nduu' kuenta a, xiin' sakuu' ne ni xi'i' iin kanii' iin yivi' —ni kachi ángele jaan'.

19

Saka'nu' ne ndiee' ndivi' Ndiosí

¹ Kii' ni ndi'i ni ka'an ángele ndiee' jaan' ndii, sakan' te ni xini so'lo i ña ka'an ti'e' xava'a kua'a' koo' chukuu' ne yivi' ndii:

Na koto ka'nu' e' Ndiosí.

Kuenta Ndiosí nduu' ña kakú e'.

Te na natiin a ña tiin' ka'nu' ña'a' sakuu' ne yivi',

xiin' ña xaka'nu' ña'a' ña,

te natiin tu a sakuu' ña ndiee'.

² Te ña ndaku xiin' ña ndixa nduu' ña xaa' a kii' sana'má a ne yivi'.

Te ni sando'o' a ne ndiee' ñuu jaan',

ne ni xaa ndee naa xaa' iin ña'a' ña' xiko' xiin' mii'.

Te ni satívi' ne jaan' ne ndiee' iin yivi' xiin' ña xiín ña xaa' ña.

Te kendiaa' ya'vi' ña'a' Ndiosí sakan' ña ni xa'ni' ne jaan', ne xika' nuu' nuu' a.

³ Te ti'e' xava'a ni ka'an ka a ndii:

—Na koto ka'nu' e' Ndiosí. Kaa' te kaa' ñu'ma mii' xixí ñuu ka'nu' jaan' ndee ndi'i ni kivi' —ni kachi a.

⁴ Te oko kumi' saa' ña xixa jaan' xiin' kumi' saa' ña tiaku jaan' ndii, ni xikundiee ndiee a yatín nuu' tei ka'nu' ka mii' ndu'u' Ndiosí, te ni xaka'nu' ña'a' a ka'an a ndii:

—Sakan' na kunduu a. Na koto ka'nu' e' Ndiosí —ni kachi a.

⁵ Sakan' te ni keta iin tachi' yu'u' ndee yatín mii' iin tei ka'nu' jaan' ka'an a ndii:

Te sakuu' ndo'ó, ne xika' nuu' nuu' Ndiosí ndii,

na saka'nu' ndo' a,

xiin' sakuu' ndo'ó, ne tiin' ka'nu' a,

naa' ne ka'nu' nduu' ndo',

uun naa' ne nda'vi so'lo nduu' ndo'.

Ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

⁶ Sakan' te ni xini so'o tu i iin ña nduu' ndee naa ña ka'án ti'e' xava'a kua'a' koo' chukuu' ne yivi'. Te ndiee' xava'a ni ni'i a ndee naa ni'i kua'a' va tikui. Te ti'e' va tu ka'án a ndee naa nde'í savi' ka'án a ndii:

Na koto ka'nu' e' Ndiosí.

Xa xa'ndia chuun' xto'o e Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu'.

⁷ Te na kuatia' va nimá e', te na va'a kuni e'.

Te na saka'nu' e' Ndiosí,

sakan' ña xa ni tondia kivi' ña tunda'a' Mbee Lulu.

Te xa ni xiko tu'va ña'a' ña' tunda'a' xiin' a.

⁸ Te xa ni taxi Ndiosí toto ni'nu' a'.

Te ndoo va toto jaan', te yaa xiñu vi' a.

Ni kachi a. Te ka'án ndiaa toto jaan' xa'a' ña ndaku ña xaa' ne nduu' kuenta Ndiosí.

Va'a va kuni ne ku'un viko' mii' tunda'a' Mbee Lulu

⁹ Sakan' te ni ka'an iin ángele xiin' i ndii:

—Ke'i un' ña yo'o': “Sañu'u' va Ndiosí ne yivi', ne ni tatu a, te ku'un nia, te kuxi nia ña xaxi' xakuaa' viko' mii' tunda'a' Mbee Lulu jaan'” —ni kachi a.

Te ni ka'an ka ángele jaan' xiin' i ndii:

—Tu'un ndixa, ña ka'án Ndiosí, nduu' ña yo'o' —ni kachi a.

¹⁰ Ikan' te ni nakandu'u' ndiee i nuu' a te saka'nu' ña'a' i, ndisu ni ka'an a xiin' i ndii:

—Saka'nu' un' yu'u. Kuachi ndii iin ña xika' nuu' nuu' Ndiosí nduu' i xiin' un' xiin' inga ne ini xini ña'a', ne ita' ni'i nuu' ña ndixa, ña ka'án xa'a' Jesús. Ndiosí kuiti' saka'nu' un'. Te ña ndixa, ña ka'án xa'a' Jesús, nduu' ña ni taxi ña ndiee' nuu' ne ka'án tiakú tu'un Ndiosí —ni kachi ángele jaan'.

Keta' iin ña yoso' kuei yaa

¹¹ Sakan' te ni xini i ña nunia' ndivi'. Te ni xini i iin kuei yaa. Te ña yoso' ti' jaan' ndii, ña xachuun' ndaku xiin' ña

ndixa nani' a. Te sana'má ndaku a, te tiin' ndaku tu a ñu'u.
¹² Te nduchi' nuu' a ndii, yi'é a ndee naa ñu'u ndatin. Te xíni' a ndii, yoo kua'a' tivi. Te iin' a ndii, yoso' iin kivi' ña ndee iin ne yivi' xíni, süu' jaan' ndii mji' kuíti' a xini' ña jaan'. ¹³ Te ndi'i ndoo toto a ni ka'ma ní', te tu'un Ndiosí nani' a. ¹⁴ Te kua'a' ti'vi te xíin' kuenta ndivi', te ni'nu' toto va'a yaa ndoo va, kua'an xiin' a yoso' ra kuei yaa. ¹⁵ Te yu'u' a ndii, keta' iin ichi xíin' va ña tiin a te satuxu'ví a sakuu' ne ndiee' iin yivi'. Te ka'ndia chuun' vie a nuu' ne jaan'. Te kuein ndoso' ña'a' a ndee naa xeín ndoso' te yivi' uva, te tava' a tikui a. Te te' jaan' nduu' ña xi'é xava'a Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu', xini a ne jaan'. ¹⁶ Te nuu' toto a xiin' si'in a ndii, yoso' kivi' ña ka'an ndii: “Ña xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' sakuu' te xa'ndia chuun' kuu' nuu'. Xto'o kuu' nuu' nuu' sakuu' xto'o.” Sakan' yoso' a.

¹⁷ Sakan' te ni xini i iin' iin ángele nuu' ñu'u. Te ni ka'an ti'e' a xiin' sakuu' nuu' saa, ti' ta'nu' ndivi' ndii:

—Nia'a ndo', te nakaya ndo', te koq maní' va ndo' ña xaxi' xakuaa' saa Ndiosí. ¹⁸ Nia'a ndo', te kaxi' ndo' ñu'u' nde'i te xa'ndia chuun' kuu' nuu', xiin' ñu'u' nde'i te xíin' kuu' nuu', xiin' ñu'u' nde'i te xíin' ndiee' va, xiin' ñu'u' nde'i kuei, xiin' te yoso' ri'. Nia'a ndo', te kaxi' ndo' ñu'u' nde'i sakuu' nuu' ne yivi', naa kuu' ñu'u' nde'i ne xika' ndiká xiin' ñu'u' nde'i ne xiko' ni'i' iin xto'o, te kaxi' tu ndo' ñu'u' nde'i ne ka'nu', xiin' ñu'u' nde'i ne nda'vi so'o —ni kachi ángele.

¹⁹ Sakan' te ni xini i ña ni nduujin ti' iyo va kaa', xiin' te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi', xiin' sakuu' te xíin' ra, te kunta'an' ri' xiin' ña yoso' kuei yaa xiin' te xíin' a. ²⁰ Sakan' te ni xiku'un ti' iyo va kaa' jaan' xiin' te ka'an tiakú tun vixi, te ni xaa chuun ka'nu'. Te xiin' chuun jaan' ni xini xa'an' ra ne yivi', ne ni natiin tuni ti' jaan', te ni saka'nu' tu nia ña niania' ri'. Te ni sko'ni' tiaku Ndiosí

ti' iyo kaa' jaan' xiin' te ka'an tiakú tun vixi jaan' miní mii' ndatin ñu'u xiin' azufre. ²¹ Te ni xa'ni' ña yoso' kuei sakuu' inga ne ni kunta'an' xiin' a jaan' xiin' ichi ña keta' yu'u' a jaan'. Te ni nda'ni va sakuu' saa jaan' kii' ni xaxi' ri' ñu'u' nde'i ne jaan'.

20

Xa'ndia chuun' Cristo iin mií kuiya

¹ Sakan' te ni xini i kua'an nuu iin ángele ndee ndivi', te ni'i a nda'a' ña nuniá' yi'e' yavi kunu va jaan'. Te ni'i tu a iin karena chie. ² Te ni natiin ángele jaan' kuaku', ti' nduu' koo' yata' iin yivi', ti' nani' diablo, ña nduu' ña ndiva'a, te nani' tu ri' ña tiin' kuachi. Te ni satiin' ña'a' a, te sakan' koo' ri' kotiin' ri' iin mií kuiya. ³ Te ni sko'ni' a ri' tixin yavi kunu va jaan', te ni ndasi i'nu kutu' a ri' yavi jaan', te ni chindu'u' a sello Ndiosí xata' yi'e' yavi jaan' te kivi kuni xa'an' ka ri' ne ndiee' iin yivi' ndee xinu iin mií kuiya jaan'. Ndisu kii' ndi'i xinu iin mií kuiya jaan' ndii, kuni a ña ndaxin' ti' jaan' iin xa'a'.

⁴ Sakan' te ni xini i ita' tej ka'nu' mii' ni xikundiee ne ni natiin ndiee' te sana'má nia. Ne jaan' nduu' ne ni kendoso' ne yivi' sukun' xa'a' ña ni ndiee yu'u' nia xa'a' Jesús xiin' xa'a' tu'un Ndiosí, te xiin' xa'a' ña ni xaka'nu' tu nia ti' iyo va kaa' jaan', te ni ndee ni xaka'nu' tu nia ña niania' ri', te ni natiin tu nia tuni ri' ti'e' nia, uun xata' nda'a' nia. Te ne jaan' ndii, ni natiaku nia, te taxi Ndiosí ndiee' nia te ka'ndia chuun' nia xiin' Cristo iin mií kuiya jaan'. ⁵ Te ña yo'o' nduu' ichi' nuu' ña sanatiaku Ndiosí ne ni xi'i. Ndisu sava tuku ne ni xi'i ndii, ni natiaku nia xiin' ne jaan', süu' jaan' ndii natiaku nia ndee kii' xinu iin mií kuiya jaan'. ⁶ Te ne ni natiaku ña nuu' jaan' ndii, sañu'u' va ña'a' Ndiosí, te nduu' nia nditia a. Sakan' na ña xi'i ña uvi ndii, koo' ndiee' kumi a nuu' kivi' ñuu ne jaan'. Süu' jaan' ndii kundu nia

sutu xika' nuu' nuu' Ndiosí xiin' nuu' Cristo. Te ka'ndia chuun' nja xiin' a iin mií kuiya jaan'.

Sko'ni' Ndiosí ña ndiva'a mii' xixi ñu'u xiin' azufre

⁷ Te kii' xinu iin mií kuiya jaan' ndii, ndoo ndiká ña ndiva'a jaan' yavi kunu mii' ndasi i'nu a jaan', ⁸ te keta a yavi jaan', te ku'un a te kuni xa'an' a sakuu' ne yivi' iin yivi', ña nduu' Gog xiin' Magog mii' ndiee' ne ndasi ta'an' xiin' Ndiosí. Te sanduiin ña ndiva'a jaan' sakuu' ne ndiee' ñuu jaan' te kunta'an' a xiin' ne nduu' kuenta Ndiosí. Te ne jaan' ndii, kuu kua'a' koo' chukuu' nja ndee naa kua'a' ñuti' ña ndiee' yu'u' mini ka'nu'. ⁹ Te ni kiku ra saa kua'an nuu' ñu'u' iin yivi', te ni xinundu u ra ñuu ña ndani Ndiosí mii' ndiee' ne nduu' kuenta a. Ndisu ni nuu ñu'u, ña ni kiee ndivi', te ni xa'mi ndoo a sakuu' te jaan'. ¹⁰ Te ña ndiva'a, ña ni xini xa'an' ne jaan' ndii, ni sko'ni' ña'a' Ndiosí nuu' ñu'u ña ndatin xiin' azufre, ña kaa' ndee naa mini, mii' xa ni sko'ni' a ti' iyo va kaa' jaan' xiin' te ka'an tiakú tun vixi jaan', te sando'o' ña'a' a xiin' ñu'u jaan' nduvi' xiin' ñuu ndee ndi'i' ni kivi'.

So'o' saa a kii' sana'má Ndiosí sakuu' ne yivi' ichi' so'o' ndi'i'

¹¹ Sakan' te ni xini i iin tei yaa tun' ka'nu'. Te ni xini tu i ndu'u' te xa'ndia chuun' nuu' tun' jaan', te iin yivi' xiin' ndivi' ndii, ni xinu a nuu' a, te ni ni'i' a mii' kundiee a. ¹² Sakan' te ni xini i ne ni xi'i, ne ka'nu' xiin' ne nda'vi so'o, te ita' nja yatín nuu' tei ka'nu' jaan'. Te ni nunia' kua'a' tutu. Sakan' te ni nunia' tu inga tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' ñuu ña koo' kivi' ndi'i'. Te ne ni xi'i ndii, ni sana'má ña'a' Ndiosí saa nii' yoso' nuu' tutu kua'a' jaan', ña ka'an xa'a' ña ni xaa nja. ¹³ Sakan' te sakuu' ne ni xi'i ñu'u' mini ka'nu' ndii, ni sanakua'a a ña'a' mini jaan' nda'a' Ndiosí te na'ma nja. Te sakan' tu ña xi'i xiin' yavi ndii jaan' ndii, ni sanakua'a tu a jaan' nda'a' Ndiosí ne ni

xi'i, ne kumi' a, te na'ma nia. Te ni sana'má Ndiosí i'in ne yivi' jaan' xa'a' ña ni xaa nia. ¹⁴ Sakan' te ni xitia i'nu tu mij' ña xi'i jaan' xiin' yavi ndii jaan' miní mii' ndatin ñu'u jaan'. Te miní ñu'u jaan' nduu' ña xi'i ña uvi. ¹⁵ Te ne yöso' kivi' nuu' tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' ñuu ña köo' kivi' ndi'i' jaan' ndii, ni xitia i'nu nia miní mii' ndatin ñu'u jaan'.

21

Ndivi' xaa' xiin' ñu'u iin yivi' xaa'

¹ Sakan' te ni xini i ndivi' xaa' xiin' iin ñu'u' iin yivi' xaa'. Sakan' ña ndivi' ña nuu' xiin' ñu'u' iin yivi' ña nuu' ndii, xa ni xka'ndia a. Te köo' ka tu miní ka'nu'. ² Sakan' te ni xini yu'u, Juan, ñuu ña nani' Jerusalén xaa', ña su'un. Te ni keta a ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí, te nuu' a. Te yoo tu'va a ndee naa iin ña'a' kii' ndasandatun' xiin' mij' a' xa'a' ij' a'. ³ Te ni xini so'o i iin tachi' yu'u' ña keta' ndivi' mii' iin' tei ka'nu' ka'an ti'e' a ndii:

—Koto ndo', yo'o' iin' vi'e mii' yoo Ndiosí xiin' ne yivi' vitin, te ne jaan' kundu ne ñuu a, te mii' a kaka tein nia, te kundu a Ndiosí nia. ⁴ Te sanayaa' a nduchi' nuu' nia, ña ni xaku nia. Te küvi ka nia, te kuaku ka tu nia, te ni ndee ndä'vi ka ni tu kuni nia, te sakan' tu küni u'vi ka nia. Kuachi ndii xa ni xka'ndia iin yivi' yata' —ni kachi tachi' yu'u' jaan'.

⁵ Sakan' te ni ka'an ña ndu'u' nuu' tei ka'nu' jaan' ndii:

—Koto ndo', ndasaxaa' i sakuu' ña'a —ni kachi a.

Te ni ka'an tu a xiin' i ndii:

—Ke'i un' tu'un yo'o', sakan' ña ña ndaku nduu' a, te nduu' tu a ña xata'an ini ne yivi' kuni nia —ni kachi a.

⁶ Te ni ka'an tu a xiin' i ndii:

—Xa ni xinu a. Yu'u ndii, yoo i ña nuu', te yoo tu i ña so'o' ndi'i'. Te nduu' i ña nuu', te nduu' tu i ña so'o' ndi'i'.

Te ne ichí t̄ikui ndii, tax̄i so'̄o i ko'̄o n̄ia t̄ikui t̄iko'yo', te' tax̄i' kivi' n̄uu n̄a k̄ōo' kivi' ndi'i'. ⁷ Te yoō kā kanando nuu' tundo'o' n̄a xka'ndia n̄ia ndii, nat̄iin n̄ia s̄akuu' n̄a va'a saā i. Te kunduū i Ndiosí n̄ia, te kunduū n̄ia si'ē i. ⁸ Ndisu s̄akuu' ne kasi yu'u' xa'a' i, xiin' ne in̄i xini yu'u, xiin' ne xaa' kuachi n̄ia'a, xiin' ne xa'ni' ne yivi', xiin' ne kumi' musa, xiin' ne xaa' n̄a kuinj', xiin' ne xaka'nu' ndiosí saka, xiin' s̄akuu' ne ka'an̄ tun vixi ndii, ku'un̄ n̄ia min̄i mii' ndatin n̄u'u xiin' azufre. Te min̄i n̄u'u jaan' nduu' mii' kivi n̄ia, n̄a uvi —kachi a.

So'̄o kaa' n̄uū Jerusalén xaa'

⁹ Sakan' te ni kixin̄ iin̄ ángele n̄a ux̄a ta'an, n̄a ni ni' i ux̄a ta'an ko'̄o' mii' n̄u'u' chitu' vi' ux̄a ta'an kui'ē n̄a so'̄o' ndi'i', te ni ka'an̄ a xiin' i ndii:

—To'̄o' xiin' i, te nia'ā i yo'ó n̄a' xito' tunda'a', n̄a kunduū n̄a' si'i Mbee Lulu —ni kachi a xiin' i.

¹⁰ Te ni nia'ā Espíritu yu'ū iin̄ n̄a satuví, n̄a jaan' nduu' iin̄ iku' chiē sukun va, te ni sania'á yu'ū n̄uū chiē Jerusalén xaa', n̄a su'un. Te ni ketā a ndivi' mii' ndu'u' Ndiosí, te nuu' a. ¹¹ Te n̄uū jaan' ndii, yi'é va xa'a' n̄a ikan' yoo Ndiosí. Te ndatun' yi'é a ndee naa yuu' n̄a ndiaa ya'vi' xava'a, ndee naa yuu' n̄a nani' jaspe, n̄a ndatun' ndee naa yuu' tata. ¹² Te ndasi i'nū a xiin' namā chiē sukun va. Te yoo ux̄i uvi ta'an yi'e' a. Te iin' iin̄ ángele nuu' i'in̄ yi'e' jaan'. Te yoso' kivi' iin̄ ti'vi ne Israel nuu' n̄a ndasi' i'in̄ yi'e' jaan'. ¹³ Te yoo un̄i ta'an yi'e' xiin' a mii' keta' n̄u'u. Te xiin' a nda'a' ku'a'a e' ndii, yoo tu un̄i ta'an yi'e' a. Te xiin' a nda'a' it̄in e' ndii, yoo tu un̄i ta'an yi'e' a. Te sakan' tu xiin' a mii' ketá n̄u'u ndii, yoo un̄i ta'an yi'e' a. ¹⁴ Te xa'a' namā a ndii, ni ku'a'a a xiin' ux̄i uvi ta'an yuu' na'nu'. Te nuu' i'in̄ yuu' jaan' yoso' kivi' i'in̄ te ni tianu' Mbee Lulu sania'á ichi' a.

¹⁵ Te ni'i' ángele, ña ni ka'an xiin' i jaan', iin nduku, tun' ki'in' ku'va a, tun' ni kua'a xiin' oro, te ki'in' ku'va a ñuu Jerusalén xaa' jaan', yi'e' a xiin' nama a. ¹⁶ Ñuu jaan' ndii, iin kachi ndiká a, te sakan' ña nani' a. Te ni ki'in' ku'va ángele ñuu jaan' xiin' tun' jaan'. Te ña nani' a, xiin' ña ndiká a, xiin' ña sukun a ndii, uvi mií uvi ciento kilómetro kumi' i'in a. ¹⁷ Te ni ki'in' ku'va ángele jaan' nama ñuu jaan' xiin' iin ña ki'in' ku'va ne yivi'. Te kumi' a ciento uvi xiko kumi' saa nani' ndee kondó nda'a' e' te ndee nuu' nda'a' e'. ¹⁸ Te nama jaan' ndii, ni kua'a a xiin' yuu' ña nani' jaspe. Te sakuu' ña nduu' kuenta ñuu jaan' ndii, ni kua'a a xiin' mii' ndi'i oro. Te oro jaan' ndii, ndee naa yuu' tata ña ni ndoo nduu' a. ¹⁹ Te xa'a' nama ñuu jaan' ndii, ndixin' a xiin' sakuu' nuu' yuu' ña ndiaa ya'vi' xava'a. Te yuu' chie ña iin ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' kua'a ña nani' jaspe. Te yuu' chie ña uvi ndii, ndixin' a xiin' yuu' ndi'e' ña nani' zafiro. Te yuu' chie ña uní ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' ña nani' ágata. Te yuu' chie ña kumi' ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' va ña nani' esmeralda. ²⁰ Te yuu' chie ña u'un ndii, ndixin' a xiin' yuu' ña nani' ónice. Te yuu' chie ña iñu ndii, ndixin' a xiin' yuu' kua'a ña nani' cornalina. Te yuu' chie ña uxá ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' kuaan ña nani' crisólito. Te yuu' chie ña unia ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' kuaan tuún ña nani' berilo. Te yuu' chie ña iin ndii, ndixin' a xiin' yuu' ndatun' xava'a ña nani' topacio. Te yuu' chie ña uxí ndii, ndixin' a xiin' yuu' kuii' ndiaa' yi'é ña nani' crisopraso. Te yuu' chie ña uxí iin ndii, ndixin' a xiin' yuu' kua'a kuaan ña nani' jacinto. Te yuu' chie ña uxí uvi ndii, ndixin' a xiin' yuu' yi'é ndukun' ña nani' amatista. ²¹ Te i'in uxí uvi saa' vitu' yi'e' ñuu jaan' ndii, ni kua'a a xiin' yuu' xiñu ña nani' perla. Te ya'ya ñuu jaan' ndii, ni kua'a a xiin' mii' ndi'i oro, te ndatun' a ndee naa yuu' tata.

22 Te nī xini i iin yukun' ñuu Jerusalén xaa' jaan', sakan' ña mii' xto'lo e' Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu', xiin' Mbee Lulu nduu' yukun' jaan'. 23 Te ñuu jaan' ndii, küní a ñu'u, te nī ndee küní tu a yoo', sakan' ña mii' Ndiosí yi'é nuu' ñuu jaan'. Te Mbee Lulu nduu' ña tuún ñuu jaan'. 24 Te kaka ne yivi' iin yivi' nuu' ña yi'é ñuu jaan'. Te te xa'ndia chuun' kuu' nuu' nuu' ne yivi' iin yivi' ndii, sanakua'a ra sakuu' ña ndatun' ra xiin' ña ka'nu' ra nuu' ñuu jaan'. 25 Te vitu' yi'e' ñuu jaan' ndii, nduvi' koḡ nunia' a, sakan' ña kōo' ñuu ikan'. 26 Te sanakua'a sakuu' ne yivi' iin yivi' sakuu' ña ndatun' ña, xiin' sakuu' ña ka'nu' ña nuu' ñuu jaan'. 27 Te kōo' kivi' ko'ni ndee iin ne xaa' ña ña'a ñuu jaan', ni ndee ne xaa' ña ka'an, ni ndee ne ka'an tun vixi, süu' jaan' ndii ne yoso' kivi' nuu' tutu mii' yoso' kivi' ne kumi' kivi' ñuu ña kōo' kivi' ndi'i', ña nduu' tutu Mbee Lulu jaan', kuiti' kuví xka'ndia ikan'.

22

1 Sakan' te nī sania'á ángele jaan' yu'u iin itia mii' kua'an tikui, te' taxi' kivi' ñuu ña kōo' kivi' ndi'i'. Te tikui jaan' ndii, xiñu ra' ndee naa yuu' tata. Te xa'a' tei ka'nu' Ndiosí xiin' Mbee Lulu kieve' ra'. 2 Te kua'an ra' ma'in' ya'ya ñuu jaan'. Te iin' iin ndaa' itun', tun' kuun' nduu' ña taxi' kivi' ñuu ña kōo' kivi' ndi'i' nda'a', i'in ta'vi' yu'u' itia jaan'. Te uxi' uvi' nuu' nduu' kuun' nda'a' tun' jaan' i'in kuiya. Te iin ndaa' nuu' nduu' kuun' nda'a' nu' i'in yoo' kua'an. Te xiin' yuku tun' jaan' kuntatan' sakuu' nuu' ne yivi'. 3 Te kōo' kivi' ka nacha'an ne yivi' ikan'. Te ñuu jaan' kiiin tei ka'nu' Ndiosí xiin' Mbee Lulu jaan'. Te saka'nu' ña'a' ne xika' nuu' nuu' a. 4 Te kuni' ne jaan' nuu' Ndiosí, te koso' kivi' a ti'e' ña. 5 Te kōo' ka ñuu ikan', te küní ka tu a kotuun ñu'u nuu' ña, te nī ndee küní tu a kotuun ñu'u, sakan' ña ña yi'é xto'lo e' Ndiosí kunduu ñu'u nuu' ña. Te ka'ndia chuun' ña ndee ndi'i' ni kivi'.

Nä'a' ka te nandiko' Jesús iin yivi'

⁶ Sakan' te ni ka'an a xiin' i ndii:

—Ñā ndaku nduu' sakuu' tu'un yo'o', te nduu' tu a ñā xata'an ini ne yivi' kuni nia. Sakan' na xto'o e' Ndiosí, ñā saka'an nimá te ka'an tiakú tu'un a ndii, ni tianu' a ángele, ñā nduu' kuenta a, te nia'a a ne xika' nuu' nuu' Ndiosí ñā xa kuyatin' xka'ndia.

⁷ —Koto va ndo', nä'a' ka te nandiko' i, te sañu'u' va Ndiosí ne saxinú ñā ka'an tutu yo'o', ñā ka'an xa'a' ñā koo —ni kachi a.

⁸ Te yu'u, Juan ndii, ni xini so'o i, te ni xini nduchi' nuu' tu i sakuu' ñā yoso' nuu' tutu yo'o'. Te kii' ndi'i ni xini so'o e, xiin' kii' ndi'i ni xini nduchi' nuu' e ndii, ni nakandu'u' ndiee i nuu' ángele, ñā ni nia'a ñā jaan' nuu' i, te saka'nu' ñā'a' i. ⁹ Ikan' te ni ka'an ángele jaan' xiin' i ndii:

—¡Säka'nu' un' yu'u! Kuachi ndii ñā xika' nuu' nuu' Ndiosí xiin' un' xiin' inga ne ka'an tiakú tu'un a nduu' i, xiin' sakuu' ne saxinú ñā yoso' nuu' tutu yo'o'. Iin ndaa' Ndiosí kuiti' saka'nu' un' —ni kachi a xiin' i.

¹⁰ Te ni ka'an ka a xiin' i ndii:

—Täxa'a un' nuu' ne yivi' ñā yoso' nuu' tutu yo'o', ñā ka'an xa'a' ñā koo. Kuachi ndii xa kuyatin' kivi' ñā koo sakuu' ñā jaan'. ¹¹ Te ne xaa' ñā vä'a ndii, naa saa ka nia ñā jaan', sakan' tu ne xaa' ñā nia'a ndii, naa saa ka nia ñā jaan'. Te ne xachuun' ndaku ndii, naa sachuun' ndaku ka nia, sakan' tu ne xaa' ñā kuni Ndiosí kuiti' ndii, naa saa ka nia a.

¹² —¡Koto va ndo'! Nä'a' ka te nandiko' i, te cha'vi i i'in ne yivi' saa nii' ni xachuun' nia. ¹³ Te yu'u ndii, yoo' i ñā nuu', te yoo tu i ñā so'o' ndi'i'. Te nduu' i ñā nuu', te nduu' tu i ñā so'o' ndi'i', te nduu' i ñā xi'na, te nduu' tu i ñā ndi'i' ndoso'. ¹⁴ Te sañu'u' va Ndiosí yoo ka nduu' ne natia' toto nia, sakan' ñā xata'an kaxi' nia nduu' ñā kuun' nda'a' tun' taxi' kivi' nuu' ñā koo' kivi' ndi'i', te ko'ni tu nia yi'e'

ñuu Jerusalén xaa' jaan'. ¹⁵ Ndisu ne cha'an' kuu' ndee naa naya', xiin' ne xaa' ña kuini', xiin' ne kumi' musa, xiin' ne xa'ni' ne yivi', xiin' ne xaka'nu' ndiosí saka, xiin' ne xtani tun vixi, xiin' ne xini xa'an' ne yivi' ndii, küvi ko'ni nia ñuu jaan'. ¹⁶ Te yu'u Jesús ndii, xa ni tianu' i iin ángele, ña nduu' kuenta i, te ka'an ndoso' a xa'a' ña jaan' nuu' ndo'ó, ne nakayá xa'a' i. Te yu'u nduu' siani' xika' David. Te nduu' tu i tiuun' chie ti' keta' kuaxi kitu' —ni kachi a xiin' i.

¹⁷ Te Espiritu Santo xiin' ña' tunda'á' ndii, ka'an nia xiin' Jesús ndii:

—Ñia'a —kachi nia.

Te sakuu' ne xini so'o ña yo'o' ndii, na ka'an tu nia ndii:

—Ñia'a —kachi nia.

Te yoo ka ichí tikui ndii, nia'a ndo', te yoo ka kuní tikui ndii, ko'o so'o ndo' tikui, te taxi' kivi' ñuu ña köo' kivi' ndi'!

¹⁸ Te yu'u, Juan ndii, sakuni' ndiee' i yoo ka xini so'o ña yoso' nuu' tutu yo'o' xa'a' ña köo. Naa' chikanu' ndoso' yoo ka ndee ka yu'u' nuu' tutu yo'o' ndii, sando'o' ña'a' Ndiosí xiin' tundo'o' ña yoso' nuu' tutu yo'o'. ¹⁹ Te naa' sandoyo' yoo ka sava yu'u' ña ka'an xa'a' ña köo, ña yoso' nuu' tutu yo'o' ndii, tãxi Ndiosí kaxi' nia nduu' ña kuun' nda'a' tun' taxi' kivi' ñuu ña köo' kivi' ndi'!, te küvi tu ko'ni nia ñuu su'un, ña ka'an tutu yo'o' xa'a' jaan'.

²⁰ Te ña ndiee' yu'u' sakuu' ña yoso' nuu' tutu yo'o' ka'an a ndii:

—Ñä'a' ka te nandiko' i —kachi a.

Sakan' na kunduu a. Nia'a, xto'o ndu Jesús.

²¹ Te na sañu'u' va xto'o e' Jesucristo sakuu' yoo', ne nduu' kuenta a. Sakan' na kunduu a.

El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla
Mixtec, Ayutla: El Nuevo Testamento en el Mixteco de Ayutla New
Testament

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayutla Mixtec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

7e4f3497-fb83-5234-ac91-e00e1d534904